PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 385 PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 24, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

NUSKENDO DAR 1 KARINIS ANGLIJOS LAIVAS; ANGLIJA KONFISKUOS VOKIETIJOS EKSPORTUS

Konfiskuoja Dr. Thyssen Visą Turtą

DUESSELDFOR, Lapk. 23. — Vokietijos industrialisto magnato dr. Thyssen'o, kuris finansavo ir pagelbėjo Hitleriui įsigalėti, konfiskuojamas visas turtas esantis Vokietijoje.

Dr. Thyssen yra Thyssen Plieno Trusto galva ir Prūsijos Ekonominės Tarybos narys. Jo turtas konfiskuojamas, kaip pranešimas sako, už tai, kad jis atsisuko prieš Hitlerį ir atsisako grįžti Vokietijon. Thyssen dabar randasi Šveicarijoj.

Dr. Thyssen, kaipo didžiausias finansistas, labai rūpinasi, kad Vokietijoj neįsigalėtų darbininkiška valdžia. 1921 metais buvo Vokietijos valdžios areštuotas už išdavimą Ruhr krašto industrijos Fancijai, bet paleistas.

Nuo pat nacionalsocialistinio judėjimo pradžios, jis buvo Hitlerio didžiuoju finansuotoju ir remėju.

1933 metais, prieš pat Hitlerio įėjimą valdžion Thyssen tarėsi su Hitleriu ir nustatė būsimos ministerijos pagrindus. Bet kada Vokietija padarė nepuolimo sutartį su Sovietais, tai tam Thyssen'as pasipriešino ir nuo to laiko išėjo prieš Hitlerį, kurį seniau finansavo.

Jo, kaipo vieno iš turtingiausių Vokietijos industrialisto, Vokietijoje randasi milijoniniai turtai.

Už Bombos Padėjimą Naziai Kaltina Anglus

BERLYNAS, Lapkričio 22.— Slaptoji nazių policija sugavo bėgant į užsienį tūlą George Elserį, kurs prisipažinęs, jog bombą Hitlerio alaus sklepe padėjęs jis.

Slaptoji policija atsišaukė į visuomenę su prašymu informacijų apie Elserį, jo gyvenimą, kad būtų galima prirodyti jo kontaktą su Otto Strasseriu, užsieny gyvenančiu "Juodojo Fronto" vadu, kurį kaltina suorganizavime bombos padėjimo, už tai gaudamas užmokestį iš Anglijos slaptosios tarnybos agentų. Visas skymas buvęs suplanuotas Londone.

Tuo pačiu laiku slaptoji policija pranešė, jog ji suėmus Anglijos slaptosios tarnybos vakarinėj Europoj viršininką "Mr-Best" ir jo padėjėją kap. Stevens.

(Anglijos valdžia užsigina. Ji sako, kad bombos padėjimą suorganizavo patys naziai).

23 ŽMONĖS UŽMUŠTI RIAUŠĖSE TARP INDIJOS MAHOMETONŲ IR INDUSŲ

KARASHI, Indija. — Kruvinuose susikirtimuose tarp mahometonų ir indusų lapkričio 20 dieną tapo užmušta 13 asmenų. Iš to skaičiaus du indusai nušauti policijos. Diena pirmiau susidūrimuose indusų su mahometonais žuvo 10 žmonių.

Kalėdų Dėdukas ir Širdžių Karalienė. Kaip Kalėdų Dėdukas, taip ir Širdžių Karalienė lapkričio 18 dieną Toronte buvo labai iškilmingai sutikti tūkstančių vaikų, berniukų ir mergaičių. Nuo dabar visos didesnės krautuvės tokių dėdukų pagalba stengsis pardavinėti žaislus.

Paaiškėjo, Kad Tūkstančiai Balsuotojų Toronte Nebuvo Įrašyti į Balsuotojų Sąrašą

TORONTO, Ont. — Paskutinę registracijos dieną pereitą antradienį miesto sekretoriaus ofisas buvęs užsigrūdęs balsuotojais, kurie buvo neįrašyti į balsuotojų sąrašus laike surašinėjimo.

"Niekad taip nebuvo," pareiškęs vienas iš oficialų, nustebęs dideliu skaičium neįregistruotų balsuotojų.

Ofisas per paskutines dvi savaites buvęs visuomet pilnas neįrašytų balsuotojų. Ant vieno sąrašo buvę 2,000 pavardžių.

Matomai surašinėtojai tyčia praleido balsuotojus tuose distriktuose, kur daugelis balsuoja už pažangius kandidatus.

Gruodžio 8 teisėjas Parker peržiūrės visų įsiregistravusių aplikacijas. Patartina visiems įsiregistravusiems tą dieną nueiti į teismą, nes praktika parodė, kad jeigu kas nenueina, tai tų aplikacijas atmeta.

Reakcionieriai deda visokias pastangas, kad tik apsunkinti išrinkimą pažangių atstovų, kurie nusistatę ginti darbo žmonių interesus.

MAINAI SU VOKIETIJA

MASKVA. — Pasirašyta sutartis tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos, kad vokiečiai gali iš Sovietinės Vakarinės Ukrainos ir Vakarinės Baltarusijos persikelti į Vokietiją, o lygus skaičius kitataučių gali iš nazių užvaldytos Lenkijos persikelti į Sovietų Sąjungos žemę.

Apsimainymas vokiečiais ant kitataučių bus visiškai laisvas. Kurie vokiečiai norės pasilikti sovietinėje Vakarinėje Ukrainoje ir Baltarusijoje, tai Sovietai nesiųs jų į Vokietijos žinybą.

Olandija Priversta Sustabdyti Laivais Prekybą

AMSTERDAM, Lapkr. 23. — Po to, kai Anglija pareiškė konfiskuosianti visas prekes gabenamas iš Vokietijos, mažosios ir neutralios šalys atsiduria į blogą padėtį. Norėdamos išvengti savo laivų konfiskavimo, jos priverstos nutraukti gabenimą iš Vokietijos sau reikalingų medžiagų bei prekių.

Todel Olandijos laivų kompanijos, vyriausybės patariamos, sustabdė savo laivais prekybą.

Anglijos pasiryžimas užkirsti Vokietijos eksportui kelią ne tik blokai atsiliepia į mažąsias šalis, bet ir į pačią Vokietiją, kam Anglijos žygiai ir yra taikomi.

Olandijos laivais Vokietija eksportuodavo apie 10,000,000 tonų per metus, todel sustabdymas Olandijos laivų, Vokietijai yra labai žalingas.

VADAI KALBA VIENAIP, O EILINIAI NARIAI — KITAIP

LONDONAS, Anglija.—Anglijos Darbo Partijos ir unijų vadai nuėjo kartu su Čemberlenu ir kitais imperialistais, bet nariai paskui juos neseka.

Darbo Partija Glasgowe, turinti 50,000 narių, priėmė rezoliuciją, reikalaujančią eiti prie taikos ir kad Darbo Partija nutrauktų kooperaciją su valdžia.

Unijų taryba ir Darbo partija Edinburge, taipgi turinčios 50,000 narių, pasmerkė karą "už demokratijos gynimą" kaip imperialistinį, tik užmaskuotą.

Po visą Angliją darbininkai smerkia darbiečių vadų nudardėjimą pas kapitalistus.

ANGLIJA KARO REIKALAMS IŠLEIDŽIA $26,820,000 Į DIENĄ

LONDONAS, Lapkričio 23. — Sir John Simon, Anglijos finansų ministeris, apskaičiavo, kad Anglijai karas kainuoja po $26,820,000 į dieną.

Tokiu būdu, jeigu karas užsitęs bent tris metus, Anglija išleis karo reikalams $29,367,000,000.

Uždarė Clarion; Uždraudė 12 Kitų

OTTAWA, Lapkričio 23. — Teisingumo ministerio Hon. Ernest Lapointe patvarkymu, The Clarion, kairiųjų Kanados darbininkų laikraštis, uždarytas visai. Esą įdėdamas Komunistų Internacionalo atsišaukimą prasižengė prieš Karo įstatymą.

Tuo pačiu laiku uždraudė įgabenti Kanadon 12 kitų spaudinių.

Jų tarpe: Technoeracy, spausdinamas New Yorke; Christian Reminders on War, brošiūra, išleista Seatle; International Working Men's Association, leidžiamas Švedijoj, Stokholme; Nouvel Age, leidžiamas Paryžiuje; Labor Monthly, leidžiamas Anglijoj.

Uždraustų leidinių tarpe yra keletas darbininkiškų laikraščių, leidžiamų Suvienytose Valstijose, italų, vokiečių, hungarų, jugoslavų ir kitom kalbom.

Milijonas Karių Lavinami, Sako Belisha

LONDONAS, Lapkr. 23. — Anglijos karo sekretorius Leslie Hore-Belisha parlamente pareiškė, kad dabartiniu laiku Anglijoje yra lavinama vienas milijonas karių. Prieš kelias savaites, sako Belisha, Anglijoje buvo tik 150,000 vyrų kariuomenė. Bet nuo to laiko kas dien kariuomenė augo ir dar vis auga.

Jis tą pareiškimą parlamente padarė grįžęs iš Francijos, kur būdamas buvo nuvykęs ir į Vakarų Frontą. Kalbėdamas apie Vakarų Frontą, jis pasakė, kad Mažinot linijos sektoriuje, kuris užima virš 200 mylių plotą, Anglijos kariuomenės dalys yra drauge su Francijos kariuomenės dalimis, o Francijos kariuomenės dalys su Anglijos.

Jis taipgi pareiškė, kad kariuomenė ir apsigynimo priemonės yra gabenamos ir į kitas pasaulio dalis sustiprinimui ten esančių pozicijų ir paruošimui visokiems netikėtumams.

LONDON. — Kermit Roosevelt, sūnus buvusio Jungtinių Valstijų prezidento Theodoro Roosevelto, išsižada savo tėvynės ir darosi Anglijos pavaldiniu.

Pasitvirtina Gandai, Jog Naziai Prisėję Šiaurės Jūrą Magnetinių Minų

LONDONAS, Lapkričio 23. — Grįždamas namo su išgelbėtais 3 nazių lakūnais, Anglijos naikintuvas Gipsy, kaip admiralitetas pranešė, užplaukė ant minos, kuri ir nuskandino jį.

Apie 40 jūrininkų žuvo, o 21 buvo sužeisti.

Naikintuvas Gipsy, kurio pastatymas kainavo $1,500,000, jau antras naikintuvas iš nuskandintų savaitės bėgyje.

Per kelias paskutines dienas nazių minos Šiaurės jūroj nuskandino 22 laivu, jų tarpe du Anglijos naikintuvus ir du minų graibytojus.

Anglijos ir Francijos valdžios nutarė už tai konfiskuoti Vokietijos eksportus. Visi laivai, plaukią iš Vokietijos, būsią gaudomi ir varomi į Anglijos ir Francijos uostus, kur bus iškrautos ir konfiskuotos Vokietijoj pirktos prekės. Tai bus smūgis ne tik Vokietijai, bet ir neutralėm valstybėm.

Sakoma, kad gandai, jog naziai prisėję Šiaurės jūrą magnetinių minų, pasitvirtina. Tos minos esą tiek įmagnetuotos, kad laivui esant dar gana toli jos pradedą slinkti linkui laivo ir galų gale susikulia. Bet Anglijos valdžia mananti, kad greitu laiku bus išrastos priemonės apsisaugojimui.

Nuskandintų laivų tarpe yra du Italijos ir vienas Japonijos, buvusių Vokietijos partnerių.

Nuo pat karo pradžios Anglijos ir Francijos jėgos numušusios 70 nazių orlaivių. Kiek Vokietija neteko submarinų, tikrų žinių nėra.

RUOŠIAS ĮVEST DEMOKRAT. TVARKĄ KINIJOJ

CHUNKING, Kinija. — Tautinės, Komintango partijos centro pildantysis komitetas paskelbė manifestą, kuriuom šaukia tautos seimą sekantį rudenį. Sako, kad seimas turės išdirbti konstituciją visai šaliai valdytis.

Manifestas pabrėžia kovą iki galo prieš Japoniją, už Kinijos čielybę ir visišką nepriklausomybę.

Eina gandai, kad Černiaus vyriausybė greitu laiku rezignuos, o bus sudaryta demokratiškesnė. Černiaus vyriausybės populiarumas dingo todel, kad ji savo prižadų neišpildė.

SAKO VOKIEČIAI RENGIASI KARUI SU RUMUNIJA

LONDONAS, Lapkričio 22. — News Chronicle praneša, kad Vokietija rengiasi pulti Rumuniją per Hungariją.

"Patikimi pranešimai iš Pragos nurodo, kad virš 700,000 Vokietijos kariuomenės, pilnai apginkluotos mūšiams, koncentruojama protektorate netoli Olomone ir Moravsko-Ostrava," rašo laikraštis. "Tenai tvirtai manoma, kad Reichas ketina pradėti puolimą ant Rumunijos per Hungariją netolimoj ateity."

Laikraštis nurodo, kad Budapešte eina gandai, jog Italija prižadėjus padėti Hungarijai atsitikime nazių užpuolimo.

Valdžia kol kas nieko nesako, bet yra manoma, kad Hungarija geruoju nepraleis nazių armijos linkui Rumunijos.

Kiek šitie pranešimai teisingi, sunku patvirtinti. Gal tik spėjimai, kurių šiuo laiku netrūksta. Buvo spėliojama, kad naziai puls ant Olandijos, bet tie spėliojimai nepasitvirtino.

GESTAPO NUTRAUKĖ SUSIRIŠIMĄ SU ANGLIJOS ŽVALGYBA

BERLYNAS, Lapkr. 23. — Vokietijos slaptoji policija Gestapo praneša, kad ji nutraukė tiesioginį per radio susirišimą su Britanijos slaptąja žvalgyba, kurį per ilgą laiką palaikę vardan Vokietijos "revoliucinių elementų."

Gestapo, vardan tų "revoliucinių elementų," teikusi pramanytas žinias ir klaidinusi Britanijos žvalgybą, o iš jų sužinodama paslaptis.

Tas radio pagelba susinešimas pagelbėjęs jiems išaiškinti Municho sprogimą, kur buvo kėsintasi ant Hitlerio gyvybės.

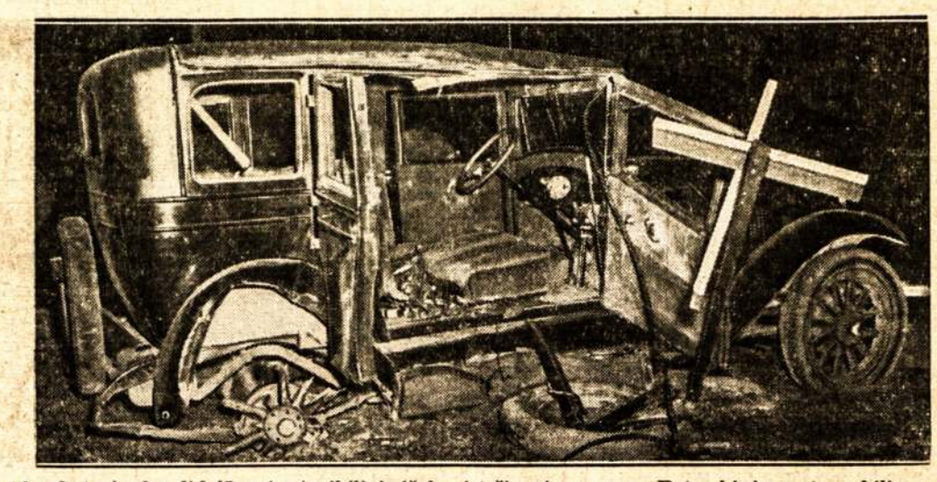

Leaside, Ont., įvyko didelė automobilių nelaimė. Susimušę automobiliai, iš kurių čia vienas matomas, buvo labai sudaužyti. Bet abiejų automobilių vairuotojai liko sveiki.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perleidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Reakcionieriai Rengiasi Streikų Triuškinimui

Reakcinėj spaudoj dažnai pasirodo pareiškimai, jog komunistai rengiasi šaukti streikus, kad pakenkti šiam karui už "krikščionišką civilizaciją." Netrūksta tokių pareiškimų ir per radio. Panašiai gieda ir Suvienytų Valstijų reakcionieriai. Nekurie iš jų Cryslerio automobilių darbininkus atvirai apkaltino sabotažninkais. Girdi, tas streikas suorganizuotas komunistų, kad susabotažuoti kariškų dalykų pristatymą sąjungininkams.

Tokie kaltininmai yra daromi tam, kad pateisinti streikų laužymą. Taip argumentuodami kapitalistai kiekvieną darbininkų streiką apšauks sabotažavimu karo ir triuškins visu žiaurumu. Del to darbininkams tenka susirūpinti, nes tai baisus pasikėsinimas ant darbininkų reikalų.

Ar gi ištikrųjų darbininkai neturi kitų tikslų streikams skelbti, kaip tik sabotažavimui karo? Kita, ar gi jie jau ant tiek žiopli, kad būtų galima išvilioti į streiką tik tam, kad pakenkti kariškai gamybai? Darbininkai į streikus lengvai neina. Jie eina į streikus tik tada, kada kiti būdai savo gyvenimo pagerinimui nieko negelbsti.

Kalbant apie gyvenimo sąlygas, reikia pasakyti, kad jos diena diena eina vis blogyn. Uždėti nauji mokesčiai, pabrangę maisto produktai ir kiti dalykai darbininko gyvenimą daro labai mizernu. O kadangi valdžia nesistengia priversti samdytojų pakelti darbininkams algas, kad algos atitiktų dabartinėms sąlygoms, tuo tenka susirūpinti patiems darbininkams. O kad algos nebus pakeltos be streikų ir griežtų reikalavimų iš pačių darbininkų pusės, tai nereikia abejoti. Tą gerai numato ir kapitalistai. Už tai jie dabar ir šaukia, kad komunistai rengiasi šaukti sabotažo streikus, kad pateisinti streikų daužymą.

Tie patys ponai šaukia, kad šis karas už krikščionybę, už demokratiją, bet ką jie daro namie? Ar tai krikščioniška griebtis tokių negražių metodų prieš darbininkų pastangas pagerinti savo gyvenimą? Tokių metodų gali griebtis tik biaurūs fašistai. Pakelkit darbininkams algas, pagerinkit darbo sąlygas, tuomet streikų nebus.

Karas duoda kapitalistams įvairių būdų išnaudojimui padidinti. Tuo pačiu sykiu karas jiems suteikia dar daugiau įvairių priemonių darbininkų kovoms slopinti. Užtenka pasakyti, kad tas prieš karo reikalus. O jeigu prieš karą, tuomet galima pasielgti taip, kaip tinkamiausia. Darbo žmonių interesai karo metu neskaitomi vertais ir minėti.

Naujienos Ieško Mažų Vaikų

Lapkričio 17 dienos laidoj Naujienos editoriale prirašė tokių dalykų, kurie sakyte sako, kad Naujienos savo skaitytojų tarpe ieško mažų vaikų. Jos rašo, jog Sovietų Sąjunga bijo, kad jos neužpultų Suomija. Girdi, "sovietų valdžia turės gintis visomis jėgomis nuo tokio baisaus pavojaus. Ji ne tiktai mobilizuos visą savo armiją, bet ir atsišauks į pasaulio proletariatą, kad jisai skubintųsi į pagalbą darbininkų tėvynei. Komunistų partijos, veikiausia, netrukus paskelbs aukų rinkimo kampaniją 'Sovietų Sąjungos apgynimui nuo Suomijos imperialistų.' Į tą fondą dabar, gal būt, dės aukas ir Vokietijos naciai, kadangi jie yra susidraugavę su bolševikais."

Tai labai pigus priekabiavimas. Naujienos pralenkia net ir pačius biauriausius kapitalistinius laikraščius. Dar nei vienas laikraštis nedrįso sakyti, kad Sovietų Sąjunga bijo Suomijos. Juk ir mažai nusimanantiems aišku, kad Sovietų Sąjunga bijo ne Suomijos, o didžiųjų valstybių atakos per Suomiją. Su Baltijos valstybėmis, Lietuva, Latvija ir Estija, sudarytos sutartys kalba apie puolimus per tas valstybes. O iš kur toks puolimas galėtų būti, nereikia daug aiškinti. Kiekvienam reakcionierių laikraštyj pilna pranašavimų apie "visos Europos karą prieš Sovietų Sąjungą."

Sovietų Sąjunga norėjo susitaikyti su Suomija taip, kad sumažinti pavojų sau ir Suomijai. Bet Suomija nuo to atsisakė. Ji atmetė Sovietų Sąjungos pasiūlymus sudaryti savitarpinės pagalbos sutartį, pagal kurią būtų buvę reikalinga išrenduoti nekurias bazes del sovietinių jėgų, kad būtų galima užsitikrinti nuo staigių užpuolimų. Suomija, todel, pasirodė esanti glaudžiuos ryšiuos su tomis valstybemis, kurios dar vis svajoja apie karą prieš Sovietų Sąjungą. Ar ji ką iš to laimės? Nieko. Jeigu niekas Sovietų nepuls, ji galės ramiai gyventi, bet jeigu naziai ar kurie kiti puls ji labai nukentės, nes arba ji turės geruoju leisti Sovietų priešams arba jie eis per karą. Jeigu ji sutiks leisti jiems geruoju, aiškus dalykas, kad tai bus paskelbimas karo Sovietams ir Sovietai nelauks, kol priešas ateis prie jų rubežiaus, kaip kad jie nelaukė, kol naziai ateis prie SSRS rubežių. Sudarydama sutartį su Sovietų Sąjunga ji galėtų tą pavojų sumažinti, nes Sovietų priešai pamatytų, kad Sovietų Sąjungos užpuolimas yra labai sunkus.

Krikščionys Prieš Krikščionis

Kanados kunigai, kaip katalikai, taip ir protestonai, per pamaldas šaukia: "Dieve, saugok mūsų laivyną, oro jėgas ir visą kariuomenę." Be abejonės, Vokietijos kunigai meldžiasi, kad dievas saugotų nazių laivyną, o gal, kad padėtų skandinti laivus ir t.t. Teisybė, sakoma, kad katalikai nelabai sutinka su naziais. Gal jie ir nesimeldžia. Bet protestonų Vokietijoj daugiau, negu katalikų. Kanadoj taipgi daugumoj protestonai. Katalikų tik apie tris milijonus. Anglijoj taipgi protestonų labai daug.

Tiesa, jie irgi aiškina, kad šis karas gynimui krikščionybės nuo nazių. Bet ne kas kitas, o tokie pat krikščionys ir Vokietijoj. O jie sako, kad Vokietija kovoja už panaikinimą Versaly padarytų Vokietijai skriaudų. Kitais žodžiais tariant, šis karas yra tarp krikščionių.

Daug kunigėlių skundėsi, kad pereitas karas uždavė krikščionybei baisų smūgį. Bet tas smūgis, palyginus su šio karo smūgiu, yra menkniekis. Po šio karo krikščionybė bus visai susilpnėjus.

Kanada šiuo laiku virsta lakūnų lavinimo šalimi. Tūkstančiai jaunų vyrų mokinami valdyti bomberius ir kitus kariškus orlaivius. Eskadrono vadas Keith Russell prisega vienam iš naujokų ženklą, kurs rodo, kad jis jau lakūnas.

APŽVALGA

Sovietų Mokslininkas Numaskuoja Amerikos Imperialistų "Demokratiją."

Po tokiu antgalviu Laisvėj tilpo žinia iš Maskvos. Žinia sako:

Akademikas profesorius A. N. Bach, senas mokslininkas, rašo "Trude," darbo unijų laikraštyje, kad Jungtinių Valstijų valdžia neturi teisės užtart Suomijos ponus, smarkaujančius prieš Sovietų Sąjungą. — Tie ponai, beje, svajoja, su Anglijos ir Švedijos pagalba, užkariauti didžiulį Sovietijos plotą net iki Uralų kalnų.

Profesorius Bach nurodo, kaip Jungtinės Valstijos su savo Monroe doktrina savinasi globą ant visos Centralinės ir Pietinės Amerikos; kaip Jungtinės Valstijos suruošė andai sukilimą ir per jį sudraskė Colombijos respubliką ir iš jos skeveldros sudarė Panamos respublikėlę; kaip Amerikos kapitalistai, su savo valdžios pritarimu, darė neva "revoliucijas" Meksikoj ir kituose Lotyniškos Amerikos kraštuose, idant Wall Stryto kapitalas galėtų pasijungt ir sauvališkai išnauduot tuos kraštus.

Profesorius Bach primena, jog Jungtinės Valstijos tikrumoj tebelaiko savo vergijoj Kubą. Tiesa, Amerikos valdžia žadėjo Filipinų saloms nepriklausomybę, bet sykiu nusprendė, jog ten turės pasilikti Amerikos karo laivynas.

O nesenai Amerikos Standard Oil kompanija įtraukė Boliviją į ilgas karo žudynes su Paragvajum, kuriame įsivyravę Anglijos žibalo-aliejaus kapitalistai vardu Royal Dutch aliejaus kompanija.

Amerika, nežiūrint savo sutarties gynimui Kinijos čielybės, leido Japonijai atplėšt nuo Kinijos Mančuko su 33 milijonais gyventojų. Tai tokie yra "tautų ir demokratijos gynėjai" tie Amerikos imperialistai, sako prof. Bach.

Čia reikia priminti, kad tuo metu, kai Sovietų Sąjunga pasiūlė Suomijai derybas, prezidentas Rooseveltas pasiuntė notą, reikalaujančią, kad Sovietų Sąjunga savo reikalus su Suomija išrišti taikiu būdu, net dar nežinodamas, kokie Sovietų Sąjungos reikalavimai. Už tai Sovietų spaudoj pasirodė nemaža k r i t i k o s Suvienytoms Valstijoms.

Vokiečių spauda rašo, kad Anglija ir Suvienytos Valstijos kursto Suomiją, Švediją ir Norvegiją į karą prieš Sovietų Sąjungą.

Dimitrovas Apie Bendrą Frontą

Draugas Dimitrovas, Komunistų Internacionalo sekretorius, bendro fronto taktikos autorius, paskutinėj savo kalboj, apie kurią nemažai komentavo ir kapitalistiniai laikraščiai, tarp kita ko, palietė ir bendro fronto klausimą.

Iki šiol, sako Dimitrovas, paprastai būdavo dviejų ar daugiau partijų ir organizacijų vadovybės susitardavo veikti bendrai tam tikrais klausimais ir tokiu būdu sudarydavo bendrą frontą. Dabar, sako jis, tokia taktika jau nebegalima.

Socialistų ir liberalų vadams susijungus su imperialistais, Dimitrovas nurodo, darbininkų partijai, Komunistų Partijai, kaip ir kitoms darbo žmonių organizacijoms, nusistačiusioms ginti darbo žmonių reikalus, susitarimas su socialistų ir leberalų vadais jau neįmanomas.

Dabar, jis sako, reikia darbininkams ir pažangiems viduriniės klasės žmonėms vienytis iš apačios, tai yra be viršūnių susitarimo, nes viršūnės nudardėjo pas imperialistus.

"Ne jokio bendro fronto su imperializmo liokajais," sako jis.

Prieš socialdemokratų vadovybę, sako jis, reikia kovoti, kaip prieš buržuazijos agentus.

Avys ir Vilkai Viename Tvarte Negyvena

Globe and Mail, aukso mainų baronų organas, savo editoriale posmuoja, kad po šio karo Europa bus visai kitokia. Girdi, veikiausiai bus mėginama sudaryti Europos valstybių federaciją, pagal Suvienytų Valstijų planą. Bet galima į tai labai greitai atsakyti, kad tai tik žmonių akių dumimas.

Europos valstybės tai ne Suvienytos Valstijos. Suvienytos Valstijos sudarytos, galima sakyti, iš provincijų, pavadintų valstijomis. Suvienytose Valstijose, nors jos apima virš 100,000,000 gyventojų, nėra tok o didelio tautinio susiskirstymo, kaip kad mažos Europos valstybės susiskaldę. Bet svarbiausia kliūtis ne tame.

Svarbiausia kliūtis guli tame, kad Europos valstybės yra ne lygios. Vienos skaitosi imperialistinėmis, o kitos tik kaip kolonijos, dažnai politiniai ir ekonominiai priklausančios nuo didžųjų valstybių. Didžiosios valstybės visuomet išnaudojo mažesnes.

Norint sudaryti tautų sąjungą, reikia lygybės; kad viena tauta linkui kitos tautos atsineštų brolišką; kad nesirastų tokių grupių, kurios siektų kitos grupės išnaudojimo. Prie dabartinės sistemos, kuri paremta ant žmogaus žmogumi išnaudojimo, tokia tautų sąjunga niekad neįvyks. Ji įvyks tik tuomet, kada bus panaikintas kapitalizmas. Kada visų Europos valstybių valdžios turės uždaviniu žmonijos gerovę, o ne saujos kapitalistų interesus, tuomet Europos valstybių federacija bus galima.

Globe and Mail ir kiti apie tai kalba todel, kad užbovyti žmones, kurie stato klausimus, kas galų gale po šio karo bus? Kaip ilgam taika bus užtikrinta? Visi atsimena, kad laike pereito karo buvo aiškinama, jog karas vedamas už tai, kad panaikinti karus, bet taip nėra. Už tai ir dabar pas žmones kyla klausimas už kiek laiko po šio karo bus kitas karas, jeigu pasiliks ta pati sistema. Globe and Mail ir kiti norėdami įtikinti žmones, kad šis karas bus paskutinis, peršа Europos valstybių federaciją. Bet tai nesąmonė. Tai būtų kaip ir vilkų ir avių varymas į vieną tvartą. Bet gi mes gerai žinome, kad vilkai su avimis sugyventi negali.

Suvienytų Valstijų Neutralumas Pilnas Skylių

Lapkričio 18 dienos Laisvė apie Suvienytų Valstijų neutralumo skyles rašo:

Amerikos valstybės ministerija leidžia kompanijoms šioje šalyje duot kreditus-paskolas kompanijoms kariaujančiose šalyse.

Naujas Amerikos "bepusiškumo" įstatymas buvo taip politikieriškai sutaisytas, jog "vidutiniam piliečiui" atrodė, kad kariaujančios šalys, pirkdamos ginklus ir amuniciją iš Amerikos, turės "čia jau užsimokėti" už tokius pirkinius ir tik tada galės gabentis juos savais laivais namo. Kitas šio įstatymo punktas skamba taip, tartum kariaujančios šalys "negalės" gaut šioj šalyj jokios piniginės paspirties.

Dabar gi pati Amerikos valstybės ministerija pripažino, jog įstatyme yra palikta gana "skylių," per kurias Anglija ir Francija gali gaut karui daugiau finansų iš Amerikos.

Viena tokia skylė, tai kad paskolos yra uždraudžiamos tik valdžiom kariaujančių šalių, — reiškia, galima jas duot tų šalių kompanijoms ir asmenims.

Kita skylė, tai kad uždraudžiama duot paskolas apmokėjimui perkamų ginklų ir amunicijos, bet **galima skolint apmokėjimui už tokius karinius reikmenis, kaip geležis, aliejus-žibalas, medvilnė ir kitos medžiagos būtinai reikalingos karui.**

Trečia skylė, tai kad Anglija ir Francija gali savo arba savo piliečių šėrais, turimais Amerikoje, apmokėti už perkamus iš čia ginklus ir amuniciją.

Ketvirta tame Amerikos "bepusiškumo" įstatyme skylė, tai kad "neutralės" šalys gali gauti pirkt bargan neribotus daugius ginklų ir amunicijos Amerikoje, o paskui perleisti juos kariaujantiems kraštams.

Tos "skylės," sužiniai paliktos Amerikos "bepusiškumo" įstatyme, gali labai patarnaut įtraukimui šios šalies į europinį karą.

Pilkajam Vilniečiui!

Ilgai Tave engė lenkų ponas ir bajoras.
Draudė kalbą, mokyklas — valdžios vardu,
Už tai, kad Tu lietuvis doras,
Nenorėjai tapti jų vergu.

Vilnieti, Tu lyg Pramotėjus,
Buvai kankintas erelio naguos.
Grobikei valstybei subyrėjus —
Lietuvos liaudis Tau ranką paduos.

Tik nesenai Tu žvelgei dangun — matei svastiką,
Savo gimtinėj regėjai piautuvą ir kūjį.
Tu atrasi tikrą taktiką,
Kaip kovoti sau už būvį . . .

Ši diena mums didelė šventė.
Šią dieną šalin visos tironijos!
Juk vakar dar brolis mūs kentė,
Nuo šlėktų ir ponų ironijos.

Jon. Lagūnas.

Londonas, Anglija. 1939—XI—10 d.

Pastabos

Eina gandai, kad Černiaus vyriausybė rezignuosianti, o jos vietoj būsianti sudaryta demokratiškesnė. Tai būtų labai geras apsireiškimas. Tai būtų dar vienas žingsnis pirmyn.

Černiaus vyriausybė buvo mažai kuo švelnesnė už Mirono valdžią. Matomai už tai jos įtaka Lietuvos visuomenėj visai susmuko.

Naujienų korespondentas iš Lietuvos rašo, kad Lietuvos komunistų įtaka darbininkuose labai sumažėjus, tačiau tuoj apsisukęs verkia, kad inteligentai labai pakrypę į kairę.

Garsus žurnalistas, Lietuvos Žinių bendradarbis J. Peleckas visai sukomunistėjęs. Už tai jis Černiaus vyriausybės esąs ištremtas į verstino darbo stovyklą visiems metams.

Rašytojas Cvirka irgi pasiuntęs Sovietų Sąjungos laikraščiams kairiųjų rašytojų vardu pasveikinimą Molotovui, Stalinui ir kitiems Sovietų vadams.

Jeigu inteligentai krypsta į kairę, tai ir darbininkai, kaitaip negali būti.

• • • •

Amerikiečiai smarkiai darbuojasi del vilniečių paramos. Ar nebūtų gerai, kad ir kanadiečiai bent kiek pasidarbuotume.

Vilniaus kraštas buvo žymiai apleistas. Be to, karo metu, bėgant lenkams nuo Roudonosios Armijos, jis buvo smarkiai apnaikintas.

Man rodos, kad kiekviena lietuvių kolonija galėtų surengti po parengimą tam tikslui.

• • • •

Kaip pasirodo, tai veikiausiai prie Lietuvos bus priskirti ir Švenčionys, bei kiti lietuviais apgyventi valsčiai. Sovietų Sąjungos ir Lietuvos komisijos tuo reikalu pradėsiančios pasitarimus.

Nekurie lietuviškesni valsčiai paliko Sovietų pusėj matomai del to, kad darant sieną nebuvo tinkamai susipažinta su gyventojais. Kai tik bus patirta, kad siena dar taisytina, ji bus pataisyta.

• • • •

Savo laiku nekurių lietuvių tarpe buvo mintis, kad darbininkiškiems chorams nepritinka giedoti Lietuvos ir Kanados himnus. Bet dabar tas klaidingas supratimas jau išnyksta.

Bangos choras jau išsimokino ne tik Lietuvos himną, o ir Kanados — O Canada ir labai patenkintas iš to. Abiejų himnų melodijos labai gražios. Gražūs ir žodžiai.

• • • •

Tai Liaudies Balso vajus jau čia pat. Kiek matyti iš pranešimų, tai visos kolonijos rengiasi dirbti su dideliu pasiryžimu.

Žinoma, atsiranda ir tokių, kurie skleidžia visokius prasimanymus, kad tik pakenkti vajui. Bet kuomet gi jų nebuvo? Buvo ir bus progreso ir darbininkų klasės reikalų priešų, bet nereikia jų paisyti.

• • • •

Šiemet lenktynės bus daug praktiškesnės. Kolonijos taip suporuotos, kad kiekvienai yra proga laimėti dovaną.

Svarbiausias susikirtimas, žinoma, turės įvykti tarp trijų didžiųjų LLD kuopų, Toronto ir dviejų Montreale. Kitaip sakant, tarp Toronto, Posančalio ir Frontenako.

Pažiūrėsim, kas šiemet nusineš spaudos platinimo udarninikų vainikus.

• • • •

Yra darbininkų, kurie nusiskundžia, kad negali pasidarbuoti del pažangaus judėjimo del stokos prasilavinimo.

Gi spaudos platinimas jokio išsilavinimo nereikalauja. Užtenka tik noro aplankyti lietuvius ir pakalbinti užsiprenumeruoti Liaudies Balsą.

O platinimas pažangios spaudos yra vienas iš didžiausių darbų pažangiame judėjime. Kas platina spaudą, tas atlieka labai didelį darbą.

J. Y.

Magnetinės Minos

Pastarosios savaitės bėgyje vokiečiai labai pasmarkino savo kontrataką prieš Anglijos laivyno blokadą. Vien tik keturių dienų bėgyje, Vokietijos submarinai bei jų paleistos minos nuskandino 19 laivų, kurie gabeno Anglijon ar iš Anglijos prekes. Didžiąją tų laivų dalį nuskandino jūros minos.

Prieš vokiečių paleistas minas, anglai pasiuntė minogaudžius laivus, kurie yra specialiai įruošti suradimui ir iš jūros išėmimui minų. Bet tie minogaudžiai vienas po kito liko sudraskyti ir nuskandinti.

Tuo reikalu susidomėjo visas pasaulis. Lig šiol dar nebuvo girdėta apie tokį jūros minų efektingumą. Del to nekurie karo ekspertai teigia, kad vokiečiai naudoja naujo išradimo minas, kurios esą tiek labai magnituotos, kad tik laivui artinantis prie tos vietos, kur mina, puola prie laivo ir milžiniška eksplozija sudrasko laivą.

Yra žinoma, kad geležį daugiau ar mažiau galima įmagnetuoti. Įmagnetavimas peilių, žirklių ir kitų daiktų yra labai plačiai naudojamas, bet kad būtų, galima įmagnetuoti kelių šimtų svarų sunkumo miną, taip stipriai, kad pajėgtų pritraukti prie laivo, lig šiol nebuvo girdėta. Vienok, karo žinovai teigia, kad panaudojus tam tikrus išradimus, tas atsiekimas esą galimas.

VILNIUS MŪSŲ

Alytus. — Pasklidus žiniai, kad Lietuva atgavo Vilnių, tuojau ant rytojaus, niekam neįsakius, visas miestas pasipuošė tautiškomis vėliavomis. Žmonės iš savo namų iškėlę vėliavas, rinkosi į miesto aikštę ir taip niekeno neorganizuojami sudarė didelę džiaugsmingą demonstraciją, kurioje kiekvienas džiaugsmingai kartojo: "Vilnius mūsų."

Į L. L. D. Trečio Rajono Kuopas Pavienius Narius ir Simpatikus

WINNIPEG, Man. — L. L. D. Trečio Rajono komitetas savo posėdyje svarstė ateinančio Liaudies Balso vajaus reikalus ir kvotos paskirstymą. Sulig Liaudies Balso administracijos pasiūlymo, Trečiam Rajonui skiriama $200 piniginė kvota ir gauti 15 naujų skaitytojų bei atnaujinti senuosius.

Rajono komitetas turėdamas mintyje, kad pereitais metais Trečio Rajono komitetas nutarė siūlomą kvotą priimti ir ją paskirstyti pagal Rajono kuopas, kaip ir praeitais metais, sekančiai:

	Aukos	Nauji Skaitytojai
217 kp. Winnipeg	$100	5
152 kp. Red Lake	$ 50	3
15 kp. Fort William	$ 50	3
Central Patricia	$ 15	2
Bienfait, Sask.	$ 10	2

Tuo raikalu jau yra išsiuntinėtos į virš minėtas kuopas bei kolonijas aukų rinkimo blankos bei prenumeratų atnaujinimo knygutės. Tikiu, kad tą visą "amuniciją" draugai kolonijose gavo. Bet jei kurie dar negavote, tai malonėkit man pranešti. Stengsiuos kaip galima greičiau prisiųsti.

Draugai ir draugės, stokime į darbą. Jei praeitais metais kvotos buvo išpildytos 150 nuošimčių, tai Rajono komitetas tikisi, kad ir šiais metais bus galima jas taipgi išpildyti su kaupu. Ir todel, kreipdamiesi į kuopas, pavienius narius ir simpatikus prašome priimti čia pasiūlytas kvotas ir išdirbti planus jų išpildymui su kaupu. Jei tik prie vajaus bus tinkamai prisiruošta, tai visai nėra abejonės, kad visos kuopos, bei pavienių draugų kolonijos savo kvotą išpildys. Labai prašome vadovaujančių draugų imtis iniciatyvos, ruoštis prie vajaus ir darbuotis dedant visas pastangas, kad vajus praeitų kuo pasekmingiausiai.

Draugai ir draugės, nebėra reikalo daug aiškinti apie reikšmę ir svarbą mūsų vienintelio Kanadoje lietuvių kalba leidžiamo laikraščio. Jūs tą reikšmę ir svarbą pilnai suprantate ir įvertinate Liaudies Balsą, kuris lanko kiekvieną miško kempę, mainas ir kur tik randasi lietuvių skleisdamas progresyves mintis, nurodydamas darbo klasei kelią į šviesesnę ateitį ir laimingesnį gyvenimą, organizuodamas juos į kovą prieš visas negeroves, kurios paeina nuo šios kapitalistinės sistemos. Tik remdami darbininkišką spaudą galėsime tai pasiekti, bei pasitarnauti visuomenei.

Todel Trečio Rajono komitetas kviečia visus ruoštis prie vajaus, stoti darban ir dirbti taip, kad kvotos būtų mūsų Rajone išpildytos su dar didesniu kaupu, negu praeitais metais.

LLD III Rajono Komitetas

Pastaba: — Visais vajaus reikalais kreipkitės prie savo kuopų valdybų, arba į Rajono komiteto sekretorių, sekančiu adresu: **M. Vidrukas, 531 Cherrier St., St. Boniface, Man.**

Ką Veikia Montrealo Jaunimo Choras

MONTREAL. — Po vasaros atostogų, Montrealo Jaunimo choro užėjo didelė darbymetė. Bet darbas eina be sušlubavimų puikiai, kaip iš pypkės.

Lapkričio 4 d. choras buvo suruošęs šeimynišką vakarienę, kuri visais žvilgsniais buvo labai pasekminga. Žmonės myli puikias liaudies dainas, tai ir ant vakarienės svečių susirinko gana gražus skaičius, ir linksmai sau traukdami dainas svečiavosi. Netrukus ant scenos pasirodė mūsų energingas choristas B. Petronis ir prašo svečius valandėlei nurimti, o jis padainuosiąs vieną "dainelę" del svečių. Bet jo "daina" buvo kitokia ir tik ištarus jam kelis žodžius, tuojau iš susirinkusiųjų tarpo pradėjo skristi dolerinės, rankų plojimai.

Drg. Petronis padėkojo svečiams už suteiktą chorui paramą ir pranešė apie choro rengiamą perstatyti veikalą: "Gyvieji Nabašninkai."

Po to, muzikantams griežiant šokiai tęsėsi iki vėlumos.

Pasekmingas Koncertas

Lapkričio 12 d. choro valdybos ir parengimų komisijos pastangomis buvo suruoštas koncertas, kuriame choristų ir Meno grupės narių bendromis jėgomis buvo perstatyta toji juokingoji komedija "Gyvieji Nabašninkai."

Parengimas įvyko Vytauto salėje, kuri buvo pilna prisipildžiusi žmonių. Matomai montrealiečiai jau buvo pasiilgę Jaunimo choro širdį žavėjančiai sudainuojamų dainų. Choras ir tiek merginų, tiek vyrų atskirai sudainuotos dainos sudarė labai gerą įspudį ir publikai labai patiko. Po parengimo mačiau kaip keli jaunuoliai susispietę kampelyje bandė pakartoti tuos pačius staliaus dainos veiksmus, bet jiems nesisekė taip gerai, kaip matė choristus atliekant.

Veikalas pavyko kuo puikiausiai. Publika buvo pilnai patenkinta, tik gal kam paskaudo šonai nuo per didelio juoko iš juokingų scenų ir vaizduojamų juokų.

Artistai visi savo roles atliko gerai, nežiūrint, kad veikalas yra keblus ir sunkus perstatyti.

Iš tų parengimų choro iždas pasipildė arti $40.00 ir dabar chorui bus galimybės pamokas tęsti toliau. Choristai yra labai dėkingi publikai už lankymąsi ant parengimų ir suteiktą paramą.

Tik viena blogybė yra ta, kad nekurie choristai "pavėluoja" atvykti ant choro pamokų, nors praeityje buvo pastovūs choristai. Žinau, kad jie nei vienas neįstojo armijon ir nėra kur išvykę. Todel reikėtų atgal stoti į darbą, nes kur daugybė ten ir galybė.

Šią žiemą turime labai daug užkvietimų. Visų pirma turėsime dalyvauti 3 d. gruodžio ruošiamam Sūnų ir Dukterų pašalpinės draugijos parengime, nes tam esam užkviesti dar nuo praeitų metų. Tame parengime matysim ir dovaną suteiktą Meno Sąjungos, kurią esame laimėję. Vėliau turėsime dalyvauti daugelyje kitų koncertų bei parengimų perstatyme.

Nežiūrint pasitaikančių keblumų, Jaunimo choras vis vien auga. Jau su šio sezono pradžia esame gavę naujų narių: sesutės Jonuškaitės — du sopranai, ir A. Bačiulis — bosas. Pastarasis yra buvęs mūsų narys, tik buvo išvykęs aplankyti Lietuvą, gimines ir grįžo po metų laiko. Dabar vėl su mumis.

Choro koresp. **A. Bulota**

Marion Jenkins (vidury, tarp savo tėvų), kuri šiemet įstojo į universitetą su 6 stipendijom. Jos tėvas yra matematikos departamento viršininku Jarvis kolegijoj, kurioj Marion mokinosi ir gavo stipendijas. Ji skaitoma gabiausia mokine šio apylinkėj. Bet ji gaus tik jų stipendijas.

Jesse Hobbs, North Dumfries priemiesčio gyventojas (North Dumfries yra netoli Galt, Ont), pastebėjo, kad erelis atakuoja jo antis. Išbėgęs norėjo jį nubaidyti, bet erelis nei kiek nenusigando, o puolė ant jo. Tuomet jis geležgaliu tvojo jam per sparną ir perlaužė. Pridėjus kitą smūgį, nabagas visai nusikapstė. Nuo vieno sparno galo iki kito 6 pėdos ir 6 coliai.

Viešbutis Katėms Laikyti

Naminiai gyvuliai, kaip katės ir šunys, kurie papuola į turčių rankas, tikrai lengvai gyvena. Turčiai labai mėgsta savo "humaniškumą" rodyti del šių keturkojų. Kiekvienoje turčių šeimoje laikomos katės bei šunys susilaukia kuo geriausios priežiūros. Kiekviena katė ar šuva turi savo kambarį, prausyklą, guolį bei tarną ar tarnaitę, vien tik prie jų pastatytą. Vienu žodžiu, turčiams katė ar šuva gyvena tokį pat gyvenimą, kokį turi ir jo ponas.

Holywoodo artistai bei artistės, taipgi nuo to neatsilieka. Daugelis iš jų turi net po kelis gyvūnėlius. Bet del jų išlaikymo, jie susiduria su nekuriomis problemomis. Mat, artistams dažnai prisieina važinėti iš vienos vietos kiton ir ne visada yra patogu su savim pasiimti ir savo "mylimuosius."

Tula amerikietė Mrs. Aida Curry, tą suprasdama sumanė įsteigti katėms viešbutį, kur išvykstantieji artistai galėtų savo gyvulius palikti. Ji tokį viešbutį Holywoode ir įsteigė.

Viešbutis paruoštas labai moderniškai. Grindys išklotos žaliu kilimu, sienos taipgi kilimais ir paveikslais papuoštos. Visame viešbutyje vyrauja žalia spalva. Mrs. Curry sako, kad žalia spalva kačių yra labiausiai mėgiama, todel prie jų skonio pritaikytas ir viešbutis.

Kiekvienai katei yra paruoštas, kaip ir žmogui gyventi, kambarys, vonia ir kiti patogumai. Kambariai automatiniais elektriniais įtaisais apšyldomi ir laikomi vienodos temperatūros, gi jei oras šiltas, tai kambariai tais pačiais įtaisais vėsinami.

Kiekvieną rytą katės yra šukuojamos, valgidinamos taip pat jų mėgiamiausiu maistu. Jeigu vieno patiekto majsto katė neėda, tai jai atnešama kitokis valgis, paruoštas geriausių virėjų, ir taip taikoma, kol suranda jos mėgiamiausį valgį. Valgis yra nuolatos keičiamas, mainomas ir stropiai dabojama, kad jame būtų pakankamai vitaminų bei reikalingų mineralų. Esant reikalui duodami ir vaistai vidurių paliuosavimui.

Pavalgidintos katės vedamos į žaislų kambarį. Bet viešbučio šeimininkė sako, kad ne visos katės mėgsta žaisti, prie kitų, kitos esą sarmatinasi ir todel tokioms reikia žaislus sunešti joms atskirai kiekvienai į jos kambarį.

Vėliau vedamos pasivaikščioti po tyrą orą, vėl parvedamos pietums, vėl valgidinamos ir taip toliau. O vakarui atėjus, paruošiami joms guoliai iš minkštų ir joms specialiai pritaikytų matrasų. Esant šaltesniam orui, duodama ir antklodė, po kuria katė galėtų palysti . . .

Tas kačių viešbutis turįs geriausį pasisekimą, biznis esąs labai geras, kaip sako jo šeimininkė. Gyventojų niekados jai netrūkstą. Ji mano, kad toks viešbutis turėtų pasisekimą ne ti Holywoode, bet ir kiekviename didesniame mieste.

ISPANIJOS RESPUBLIKOS FRONTUOSE

Lietuvių Savanorių Atsiminimai

1936—1939

(Tęsinys)

IŠ GYDYTOJO UŽRAŠŲ FRONTE

Rašo **Dr. A. Zilbergas**

— Mes turėjome sužeistąjį nešti iki pat miestelio, visus 3 — 4 kilometrus. Labai dažnai turėdavom sustoti del bombų sprogimų.

— O gi ir sužeistąjį turėjom, milžiną suomį iš kulkosvaidžių kuopos! — įsibriovė Molina.

— Kelyje nesutikome nei vienos pamainos (turėjo būti). Atėję į evakuacijos punktą, sužinojome, kad iš pamainų nešėjų du sužeisti, kiti gi buvo kelyje, mes juos prie pat miestelio sutikome grįžtančius, bet ligonį nunešėm patys toliau: evakuacijos punktas jau buvo vos apie 100 metrų atsume.

— Gerai, vyrai, pailsėkit dabar, Reginald ir Robert nuneš sekantį ligonį. Garcia pasiliks su manim. Reikalui atsitikus ir jūs man padėsit.

Molina, alicantietis, lyg nešiojąs savo būde tos saulėtos, dievo palaimintos provincijos švelnumą ir šilimą, žvilgterėjęs į Sanchez'ą, kreipėsi į mane:

—Mes nepavargę, daktare! Tuč tuojau galime paimti vieną kurį sužeistą. Tik ne tokį milžiną, kaip aną suomį, — baigė jis šypsodamas.

Sanchez patvirtinančiai palingavo galvą.

— Nereikia, vyrai. Pailsėkit.

Iš pranešimo, jų atnešto iš evakuacijos punkto, sužinojau, kad su tolimesne evakuacija nekaip klosis. "Ambulancijos su sunkiai sužeistaisiais kas kart bombarduojamos ir net iš oro abliuojamos iš kulkosvaidžių . . ." rašė man amerikietis dr. Hene. "Mes evakuojame pačius būtiniausius ir laukiam vakaro. Jeigu tu randi, kad tavo punktas nemažiau saugus, kaip mūsų, tai iki vakaro su sužeistų evakuaciją neskubėk."

Centralinis evakuacijos punktas buvo po siauru, neblogai užmaskuotu, ėjusiu skersai kelio betoniniu tiltu. Tik labai taiklus ir stambiomis bombomis bombardavimas galėtų jį susprogdinti. Mano gi lūšnelė radosi pakalnėje; mus uštostojo aukštas kalnas; lūšnelę gi puikiai užmaskavome medžių šakomis. Bet antrą vertus mūsų sanitarijos punktas, kaipo bataliono punktas, radosi per arti prie apkasų, iš viso apie pusę kilometro atstumo. Artilerijos ugnis čia pašėlusiai siautė; kartais įsibriauja rankinių granatų sprogimo garsai, traškėjo šautuvų šūviai. Vėjelis kartais visą tą pragarišką muziką atnešdavo dar arčiau, tuomet, rodėsi, kad priešas jau čia pat. Sužeistieji nervinosi. "Išgabenkite mus iš čia daktare," šaukdavo jie.

Be to, nežinojau ar baigta ataka, nežinojau kiek maždaug sužeistųjų dar tenka laukti.

— Garcia, nuneši į bataliono štabą šį raštelį. Be to surask Peresinį (tai buvo pirmos kuopos sanitaras) arba kitos kuopos sanitarą ir sužinok, kaip ten dalykai stovi, — pasakiau duodamas jam sulankstytą popierį.

Garcia, protarpiais žemai pasilenkdamas ir su didele pagarba sveikindamas kulkas, nudūmė į bataliono apkasus.

KOVOS EBRO FRONTE

Rašo **Ant. Slapšys**

Šiandien mūsų seržantų mokykloje didelė šventė. Liepos 19 d. sukanka lygiai du ir pusė metų, kaip Ispanijos darbo liaudis herojiškai gina savo krašto nepriklausomybę ir laisvę. Mokiniai puikiai išpuošė klasės sienas išpaišydami fronto vaizdus: aviacijos bombardavimą, apkasų gynimą, atakas, ir taip toliau. Kiemas papuoštas didelėmis Respublikos vėliavomis ir gražiai iliuminuotas. Pakilusiu ūpu laukiame svečių.

Po pietų renkasi vietinių kaimų gyventojai ūkininkai, darbininkai, merginos. Žiūrinėja mūsų klasę, skaito sieninius laikraščius, gėrisi piešiniais, mielai kalbasi su mumis, prašo kaikurių paaiškinimų. Bendros vakarienės metu, kalba viena kaimietė, kuri pabrėžia šios šventės svarbą, kai ispanų tauta jau du su puse metų atkakliai ginasi. Tokią kovą ištverti labai sunku, bet vis tik ji yra tęsiama ispanų liaudies sūnų, visų tautų savanoriams padedant. Jie, kaimiečiai, labai aukštai vertina mūsų herojiškus mūšius ir pasiryžimą; prašo neužmiršti valstiečių ir darbininkų; neužmiršti su jais susirašinėti. Pasižada teikti visakeriopą paramą ir pagalbą, kaip moralę, taip ir materialę, bile kuriam fronte mes bebūtume.

Žinoma, kaip gi juos užmiršti. Ir mes esame kilę iš darbo liaudies. Juk atvažiavome, kad bendrai su jumis ginti jūsų ir savo laisvę. Neleisim kolonizuoti ispanų šalies, iki paskutinės kulkos ginsim šį kraštą.

Paprašo į kaimo vaišes. Susipažįstam su daugeliu merginų: o ir meilumas tų mergaičių, — kai kurie iš mūsų spėjome ne tik išsikalbėti, bet ir įsimylėti. Pasikeičiam adresais. Prašo būtinai ką nors joms parašyti, atostogų metu jas atlankyti.

Pamažu pradedam skirstytis. Kaimiečiai keldami sugniažtas kumštis linki mums iš visos širdies: "Į laimėjimą, į pergalę!"

Tuoj po šventės su dar didesniu entuziazmu ėmėmės mokslo, bet neilgai betenka mokytis.

Liepos 23 d. visi grįžtam iš pratimų šlapi nuo prakaito, o saulė lyg tyčia kepina mūsų pakaušius ir pečius. Į tai nieko nebodami, linksmai įeinam į mokyklos kiemą. Mus pasitinka kuopos vadas su komisaru, linksmai šypsodamies. Pastebim kažką naujo, nepaprasto. Komisaras paprašo sėstis į suolus (kurie visuomet pavėsyje stovėdavo), ką tai svarbaus jiedu mums pranešią.

Kuopos vadas mums praneša, kad mūsų brigada jau išvažiavusi į frontą, tiktai mes kol kas dar pasilikę. Frontuose padėtis esanti labai rimta. Trečias mėnuo kai italų motorizuotos divizijos be pertraukos atakuoja Levantės fronte ir jau randasi netoli Valencijos. Mūsų broliai kariai be pertraukos kovodami labai pavargę ir mūsų pareiga yra dabar jiems kuogreičiausiai padėti. Nuo didžiųjų Leridos mūšių esame pakankamai pailsėję ir vėl viskam pasiruošę. Nors mūsų mokslas nebaigtas — baigsim jį fronto linijose, ten ir egzaminus išlaikysim, o kai bus liuoso laiko, vėl mokysimės toliau. Bile kokioj padėtyj atsidurtume, ar tai puolimo ar gynimosi, pataria visuomet pasinaudoti šiomis žiniomis, kurias čia besimokindami gavom. Tuo baigia savo kalbą.

Seržantų moksleivių veiduose matosi linksmumas, gyvumas. Pradėjome tuojau ruoštis — tvarkyti kuprines, šovinines, valyti ginklus. Visų galvose praskrenda atsiminimai apie frontus: Lerida, Balaguer, Pireneos, Ebro . . . ir kur dabar eisim. Sutemus atvažiuoja sunkvežimiai, kurie išvežioja mus į brigadas.

Sekančios dienos pavakaryje, sunkiųjų kulkosvaidžių komisaras padaro pranešimą apie Respublikos jėgų ruošiamą didelę ataką persikeliant per Ebro upę.

— . . . Nereikia manyti, — sako jis, — kad ši ataka būtų lemiama, tai bus ataka užėmimui geresnių ir strateginių pozicijų, iš kurių toliau pulti būtų daug patogiau, lengviau. Antra jos reikšmė yra ta, kad atitraukti italų divizijos puolimą Levantės fronte, ir duoti galimybės Levantės armijos brigadoms įsistiprinti pozicijoje, kad paskiau paėjus į kontrataką . . .

Žinoma, mums tuoj aišku, kaip ant delno, kokiu tikslu daroma ši ataka. Mintyje pažadam, kad kuo tiksliau ir geriau atliksim mums pavestą uždavinį. Po to kuopos vadas praneša smulkmenas: kaip persikelsim per Ebro upę, kurią valandą tai įvyks, kaip ir kokias pozicijas užimti, atakos tvarką, kas bus mūsų kaimynai ir tolimesnis priešo persekiojimas. Čia pat dalyvaujant komisarui patikrinami visi ginklai: kulkosvaidžiai, šautuvai, pistolietai, ar gerai išvalyti, ar turim reikalingą kiekį amunicijos, kaip visą sutvarkyta, ar visi turime maisto? Viską pasiruošę laukiame įsakymo.

Pamažu saulė dingsta už anapus upės esančių kalnų. Įsakymas pasiruošti. Pradedam artintis prie upės. Ilgai einam tylėdami, pamažu. Pasiklausydami, prisitaikydami, grioviais, krūmais, miškais. Antroj pusėj, upe aukštyn stovi Escos kaimas, iš kurio priešo artilerija nuolat į mus šaudo, bet sviediniai perlekia per galvas, mūsų nekliudo, esame ramūs. Sustojame miške. Kuopos vado nurodymu užimam atsargiai pozicijas ant pat upės kranto, stengdamiesi būti kiek galint arčiau vendens.

Laukiame. Greitai pasirodo mūsų pėstininkų dalys, nešdamos valtis persikelimui. Tuojau šoka kariai į valtis ir plaukia į antrą pusę . . . Staiga prapliumpa šūviai iš antro kranto ir daugybė šviesių rakėtų nušviečia Ebro paviršių. Viena po kitos skaisčiai nušviesdamos apylinkę, jos pasineria į drumzliną ir sriaunų vandenį. Tuč tuojau atidengiam ugnį iš penkių kulkosvaidžių. Dešimteriopai daugiau sukoncentruotų užpakalyje kulkosvaidžių dar tyli. Pasigirsta rankinių granatų sprogimai — verianti širdį kieno tai klyksmai ir visa vėl nurimsta. Greitai gaunam įsakymui lipti į valtis. Štai jau ir mes antroj pusėj. Frontas pralaužtas. Mūsų telefonistai prijungę savo aparatus prie rastų ten laidų, klausosi priešo susikalbėjimų — įsakymų, kuriuos išgirdę tuojau praneša mūsų batalijono štabui. Priešo artilerija iš Asčos kaimo pasmarkina šaudymą į mūsų užpakalio rezervus. Kai kurios dalys pasiunčiamos išilgai frontą, tačiau mes einame priešo užfrontės gilumon, skubame, kad rytui išaušus jau mes būtume perkirtę Mora de Ebro

(Bus daugiau)

Lietuvoje

Mirė Mikolas Sleževičius ir Prof. P. Avižonis

Kaunas. — Lapkričio 11 d. Kaune mirė Mikolas Sleževičius — Liaudininkų partijos vadas. Po jo mirties penkiomis dienomis praslinkus mirė prof. P. Avižonis irgi stambi figūra.

Sleževičius Lietuvos istorijoje yra tambi asmenybė. Jis daug yra veikęs ir dirbęs Lietuvos politiniame veikime, skleisdamas pusiau socialistines mintis ir idėjas. 1926 metais, liaudininkams laimėjus rinkimus, Sleževičius buvo Lietuvos ministeriu pirmininku. Bet jam tos pareigos neteko ilgai eiti, nes tautininkai smurto keliu jo valdžią nuvertė ir Lietuvos valstybės vairą pasigrobė į savo rankas. Po to, Slezevičius užsiiminėjo advokatūra.

Prof. P. Avižonis buvo medicinos daktaras. Savo jaunystės dienomis daug yra veikęs lietuvybės dirvoje ir visą laiką aktingai iki paskutiniųjų savo dienų dalyvavo spaudoje, rašynėdamas mokslinius ir kitokius straipsnius.

Pastaruoju laiku prof. Avižonis profesoriafo universitete.

APEIGOS DĖL VILNIAUS ATGAVIMO

Radviliškis. — Vilniaus grąžinimo dienoje visas Radviliškio miestelis buvo pasipuošęs vėliavomis. Apie ketvirtą valandą po pietų, žmonės pradėjo rinktis į miestelio centrą ir suruošė didelę demonstraciją. Į Aušros aikštę susirinko taipgi šauliai ir moksleiviai. Ten buvo sakoma prakalbos, o po jų, maldingieji susirinko bažnyčion pasimelsti ir iš bažnyčios su iškilmėmis aplankė kapines.

7,000 Ketvirtainių Kilometrų Grąžinti Lietuvai

Kaunas. — Grąžinamasis Lietuvai Vilniaus krašto plotas turi 6,880 ketvirtainius kilometrus ploto, tuomi visos Lietuvos plotas dabar padidėja 12.9 nuošimčiais ir sudaro viso ploto 60,120 ketvirtainių kilometrų.

Apskaičiuojama, kad Lietuvai grąžintoje Vilnijos dalyje bus apie 200,000 hektarų miško, kurs tuojau bus suskirstytas urėdijomis ir girininkijomis, kurių administruoti skiriami 9 miškų urėdai ir 8 girininkai.

MASKVA, Lapkričio 21. — Sovietų Sąjungos laivynas daro didelius manevrus Baltijos Jūroj.

"Maisto" Bendrovė Steigia Savo Skyrių Vilniuje

Kaunas. — Lietūkis yra paruošęs planą Vilniuje greičiausiai steigti savo sandėlius, iš kurių bus aprūpinami vartojimo prekėmis miesto ir krašto kooperatyvai. "Maisto" bendrovė taip pat žada Vilniuj tuojau įsteigti apie 15 krautuvių, iš kurių būtų aprūpinami įvairūs miesto rajonai mėsos produktais. Be to prie geležinkelių stočių ir kitose patogesnėse susisiekimo vietose steigs gyvulių supirkimo punktus, kuriuose vilniečiai ūkininkai galės parduoti savo gyvulių prieauglį tvirtomis kainomis. Be to tiriama, kad ir privačios stambiosios firmos rengiasi Vilniuje atidaryti savo skyrius.

Bendrai, verslininkai ir biznieriai Vilniaus prisijungimo proga turi pasiruošę įvairių planų.

Numačius eilei valdininkų ir tarnautojų iškelti tarnybos reikalais į Vilnių, pradeda Kaune atpigti butai. Spėjama, kad neužilgo Kaune butų nuomos mokestis atpigs 20 nuošimčių.

Lietuvoj plačiai pradedami ruošti vilnietiški vakarai su Vilniaus temomis ir Vilniui skiriamu tų vakarų pelnu.

Kaune Pastatė Gimnaziją Didžiausią Visame Pabaltyje

Kaunas. — Spalio 22 d. Šančiuose buvo atidaryti naujieji VI gimnazijos rūmai, kurie šį rudenį buvo baigti ir kainavo su visais įrengimais per vieną milijoną litų. Tai yra gražiausioji gimnazija visoje Baltijoje. Rūmai yra erdvūs, turi talpos 19,165 kubinių metrų, šviesūs, viskas padaryta tvirtai ir dailiai, prisilaikant visų dabartinių statybos reikalavimų; naujuosiuose gimnazijos rūmuose yra moderniai įrengti mokslo kabinetai, dušai, sporto salė, muziejus, virtuvė, valgykla ir kitos reikiamos patalpos. Gimnazijoje dirbs 30 mokytojų ir 611 mokinių, kurių — 276 berniukai ir 335 mergaitės, tautybės atžvilgiu 591 lietuviai, 17 vokiečių, 2 žydai ir 1 rusas. Beveik visi mokiniai Šančiu ir A. Panemunės gyventojų vaikai.

DŽIAUGIASI VILNIUMI

Utena. — Utenoje, Vilnių atgavus, tą dieną visos įstaigos nutraukė darbą nuo 11 val. ryto Darbai sustojo, mokyklose sulaikytos pamokos. Miestas pasipuošė. Prie šaulių namų susirinko šauliai ir visa Utenos visuomenė. Sakyta džiaugsmingos prakalbos, žmonės klausydami prakalbų net jaudinos iš džiaugsmo, kad po 19 metų Lietuvai skriauda atitaisyta ir Vilnius atgautas.

Demonstracija nuvykusi į kapines pagerbė už Lietuvos laisvę kritusius karius.

DŽIAUGSMO IR VIENINGUMO ŠVENTĖ

Vilkaviškis. — Atgavus Vilnių, visas miestas pasipuošė tautinėmis vėliavomis. Gatvėse visur džiaugsmu besišypsanti veidai. Vietoj įprasto sveikinimo, girdis sveikinimai su Vilnium.

10 val. įstaigose darbas nutraukiamas, jas paseka įmonės ir fabrikai. Už pusė valandos prie nepriklausomybės paminklo rikiuojasi įvairios organizacijos ir įmonių bei fabrikų darbininkai. Po vėliavos pakėlimo apskrities viršininkas V. Goštautas prabyla į organizacijas ir visuomenę. Žodį gavo ir vienas fabriko darbininkas, Stumbrys.

Visų vardu sunčiamas pasveikinimas broliams vilniečiams.

Padidėjusi Lietuvos su Sovitais Prekyba

Kaunas. — Naujai pasirašytąja sutartimi su Sovietų Sąjunga, Lietuva dar šiemet galės ten pirktis didesnius kiekius žibalo, gazolino, benzino ir kitų naftos produktų. Taip pat naująja prekybos sutartimi susitarta dėl didelių naftos produktų kiekių užpirkimo ateinantiems metams.

Lietuvos su Sovietais prekyba pašoko nuo 30 iki 100 milijonų litų.

Ligšiol apie metus laiko ėjęs SSSR pasiuntinybės sekretoriaus ir charge daffaires pareigas Pozdniakovas, dabar savo vyriausybės pakeltas į įgalioto ministerio laipsnį ir paskirtas nepaprastu pasiuntiniu Lietuvai.

Ministeris Pozdniakovas šiomis dienomis įteiks Valstybės prezidentui savo skiriamuosius raštus. Gyvendamas Lietuvoje ministeris Pozdniakovas daug daug prisidėjo prie gerų santykių tarp Lietuvos ir SSSR gilinimo ir kultūrinio bendradarbiavimo išplėtimo.

PER 19 METŲ NEŠĖ GĖDULĄ DĖL VILNIAUS

Poniškis. — Prieš devynioliką metų, lenkams pragobus nuo Lietuvos Vilnių, Joniškio apylinkės gyventojas, ūkininkas J-kas pasižadėjo, kad kol Vilnius nebus atgautas nekirpti plaukų, nei skusti barzdos.

Tą savo pasižadėjimą jis išpildė ir dabar, kai jau Vilnius grąžintas, kirpėjas turėjo su jo plaukais ir barzda darbo už visus 19 metų.

Tiesia Kelius ir Vieškelius į Vilnių

Kaunas. — Susiesiekimo ministerija nesenai buvo paruošusi geležinkelių, plentų, tiltų ir kitokių kelių statybos dešimtmečio planą. Tačiau plane nebuvo numatytas susisiekimas su Vilnium, tad atgavus Vilnių ir Vilniaus kraštą, teks visą planą gerokai papildyti ir pakeisti.

Jau numatyta statyti naują geležinkelį tarp Zarasų ir Turmonto; toliau keliamas reikalas Uteną pro Saldutiškį sujungti su Vilnium, tam reikalui atnaujinant išardytą siaurąjį geležinkelį nuo Kauneliškių stoties iki Švenčionelių. Be to svarbiausia ilgai netrukus statyti Alytaus-Varėnos geležinkelį ir pastatyti tiltus per Nemuną ir Merkį.

Iš plentų pirmoje eilėje bus baigtas Kauno-Vilniaus kelias, kurs siūloma tiesti nebe per Vievį, bet nuo Žiežmarių į Trakus, iš kur į Vilnių eina senas plentas. Ukmergės ir Širvintų kelias bus paverstas plentu, o Širvintai bus sujungti plentu su Giedraičiais.

Taip pat keliamas sumanymas Malėtus sujungti plentu su keliais, vedančiais į Vilnių.

DAR TEBEPLAUKIA SVEIKINIMAI DĖL VILNIAUS ATGAVIMO

Kaunas. — Žinios apie Vilniaus atgavimą tebejaudina visą Lietuvą ir kasdien iš visų krašto vietų tebeateina raštu ir telegramomis padėkos ir džiaugsmo pareiškimai Respublikos prezidentui.

Į GIMTĄJĮ KRAŠTĄ

Spalio 10 d. Bartininkų policijos buvo atvežti keturi lenkų kareiviai, atbėgusieji iš vokiečių nelaisvės: 2 lietuviai iš Trakų ir 2 gudai. Jie pasakojo, kad vokiečiams nelaisvėn patekę Seinų apskrityj.

Su belaisviais vokiečiai elgėsi korektiškai, tik labai blogai maitinę: 10 vyrų dienai davę tik 1 kg. duonos.

Dabar jie labai džiaugiasi kad laimingai pasiekė Lietuvą tą jų džiaugsmą dar didina Vilniaus krašto grąžinimas, tikis vėl pamatyt savo gimtąjį kraštą kur galės laisvai gyventi ir dirbti.

Ir Vaikai Remia Vilniečius

Kaunas. — Kaip visa Lietuvos visuomenė su meile aukoja savo nelengvo uždarbio dalį Vilniaus vargams palengvinti, dar pora pavyzdžių:

Kaune gatvėse laikraščius pardavinėją vaikai susirinkę suaukojo kiekvienas po 5 litus Vilniaus neturtingiesiems šelpti, nors jie ir patys iš savo už parduotus laikraščius surinktus centus turi išlaikyti dažniausiai visą savo šeimą — tėvus ir mažesniuosius.

Kaune statomos mokyklos Ugniagesių gatvėje darbininkai surinko savo tarpe 54 litus Vilniaus reikalams ir sykiu priėmė rezoliuciją, kviesdami ir kitus, ypač tuos, kurie daugiau uždirba, sušelpti vargstančius brolius ir pasmerkdami "visus tuos, kurie šiuo sunkiu mūsų tautai metu knisa mūsų valstybės pamatus, o ypač trockistus, kurie labiausiai darbininkus išnaudoja ir kartu dedasi jų globėjais."

Alytaus žemės ūkio draugija kartu su savo nariais suaukojo savo broliams Vilniaus krašte paremti vieną vagoną — 300 centnerių grūdų ir tarnautojai sudėjo 644 litų pinigais.

PRADEDAMAS SUSISIEKIMAS SU VILNIUM

Kaunas. — Tarp Kauno ir Vilniaus numatyta greičiausiu laiku leisti kursuoti greitąsias autometricas (motorinius traukinius), kurios kelionę tarp abiejų Lietuvos sostinių atliks per nepilnas pusantros valandos. Kelio iš Kauno į Vilnių yra apie 110 kilometrų.

Kaunas. — Pagal Lietuvos verslininkų įstatus, Lietuvos verslininkų sąjungos būveinė yra Lietuvos sostinė, tad atgavus Vilnių, manoma, kad Lietuvos Verslininkų Sąjunga netrukus persikels į Vilnių, kur persikels ir verslininkų organas "Verslas."

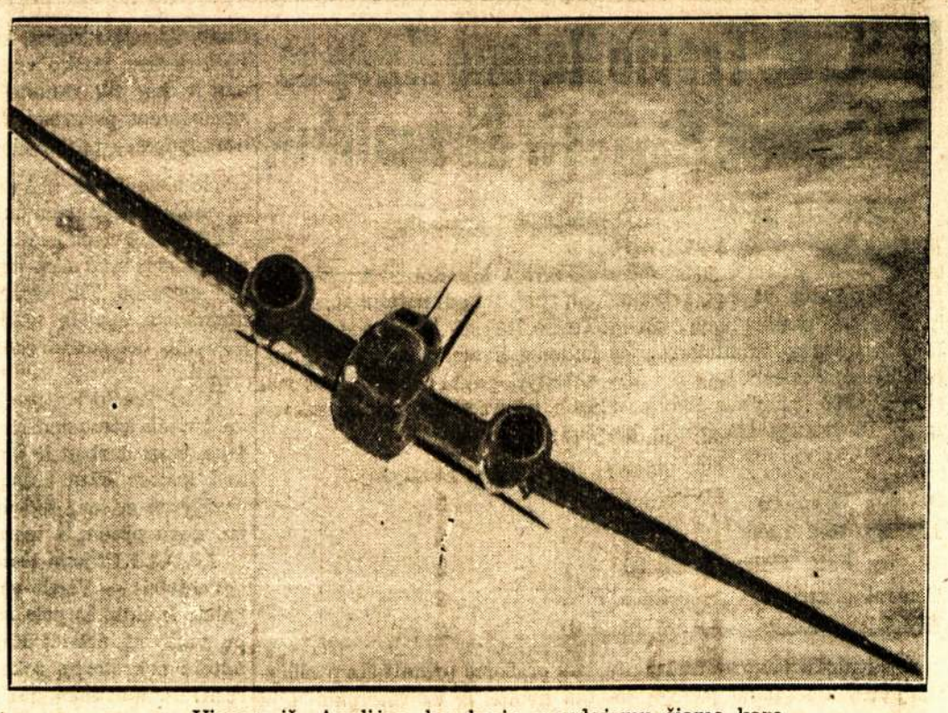

Vienas iš Anglijos bomberių, naudojamų šiame kare.

TIKROSIOS KARŲ PRIEŽASTYS

(Tąsa)

Pirmasis Pasaulinis Karas

Vienas kruviniausių imperialistinių karų buvo 1914-1918 metų Pasaulinis karas. Dabartiniai įvykiai ir Europoje pradėtas antras Pasaulinis karas turi daug ryšių ir panašumo pirmajam Pasauliniam karui. Vertėtų apie tai bent kiek prisiminti, kad ryškiau pamačius praeito karo priežastis lengviau būtų suprasti dabartinio karo priežastis.

Jį sukėlė Vokietijos ir Anglijos pramonės varžytinės del dominacijos Europoje ir užjūryje. Tą ryškiai bus galima suprasti prisiminus, kad Devynioliktame išmtmetyje Anglija, pirmoji pritaikius naujuosius metodus ir technikos išradimus gamybai, ją l a b a i iškėlė. Turint stiprų laivyną, jai pasisekė užimti daugiau rinkų, sudaryti didesnę imperiją, negu kitoms šalims. Visas Anglijos valstybės dėmesys buvo nukreiptas į ūkinius imperijos reikalus. Apie tai Devynioliktos amžiaus pabaigoj, tuo laiku buvęs Anglijos kalonijų ministras George Čamberlein rašė: "Visos svarbiausios valstybės įstaigos yra užimtos komerciniais klausimais. Užsienių reikalų ir kolonijų ministerija svarbiausia sprendžia naujų rinkų atradimo ir senų išlaikymo klausimus. Karo ir jūrų ministerijos užimtos parengimu tų rinkų apsaugos ir prekybinio susisiekimo su užsieniu globa. Net tautos švietimo vadovybė, saugodama savo paskirtį, rūpinasi parengti mūsų priaugančią kartą taip, kad ji įgytų komercinių žinių, kurios būtinos mūsų laikų prekybiniam lenktyniavimui."

Šitaip rūpestingai Anglija rengėsi savo kolonijas išsaugoti ir dar daugiau savo rinkas praplėsti. Tuo laiku smarkus lenktyniavimas reiškėsi tarp Francijos ir Anglijos, tarp jų buvo didelis įtempimas ir viena kitai kasė duobę. Kada 1870-1871 metais Vokietija įveikė Francijos buržuaziją ir iš jos atėmė turtingus anglimi ir geležies rūda Saaro ir Elzas Lotaringijos žemės plotus, tai tuo kartu Anglija labai džiaugėsi, kad jos didžiausiai konkurentei buvo užduotas smūgis, kad jos konkurentė susilpnėjo. Bet tas džiaugsmas truko neilgai.

"Vokietija, laimėjusi karą su Prancūzija, įgijo ne tik turtingus žaliavų šaltinius ir gavo stambią kontribuciją," rašo Bart kus Kultūroje, "bet ji parsinešė iš Prancūzijos ir naujas idėjas bei pramonės reikšmės supratimą. Nuo to laiko Vokietijos pramonė pradėjo augti šuoliais. Devyniolikto amžiaus pačioj pabaigoj Vokietija pramonės atžvilgiu jau susilygino su Anglija, kurios įmonių dalis buvo pasenusi ir kurios hegemonija tesilaikė tik viešpatavimu jūrose, 75% pasaulio kolonijų ir prekybinio kapitalo susikaupimu Londone. Dvidešimto amžiaus pradžioje Vokietijos pramonė jau aiškiai pralenkė Anglijos — tiek technikiniu pranašumu, tiek monopolių galingumu, tiek armijos jėgų, ir greitai vijosi karo bei prekybinio laivyno dydžiu."

Del to viso pasaulio kampuose vokiečių interesai užkliūdydavo Britų interesus. Nepaisant to, kad tie interesų susikirtimai vyko visur, Vokietijos kapitalista darėsi vis agresingesni. Jie pradėjo savo ekspansiją į Balkanų valstybes, bei Artymuosius Rytus. Del tos Vokietijos imperialistų ekspansijos Anglija labai susirūpino, jos kapitalistai pradėjo nerimauti ir stengtis, kaip kaip nors Vokietijos ekspansiją sulaikius. Ji pradėjo derybas su Rusija, kad tuo būdu užkirtus Vokietijai kelią į Indiją. Rusija sutiko, nes pralaimėjusi 1904 metais su Japonija karą, ji irgi stengėsi savo ekspansiją pakreipti į Balkanus ir tikėjosi iš Anglijos susilaukti pritarimo už jai suteiktą patarnavimą užkertant Vokietijai kelią į Artimuosius Rytus. Kada įvyko Vokietijos konfliktas su Francija del Moroko, jau Anglija atvirai palaikė Francijos pusę. Kitaip sakant, Anglija pradėjo ieškoti sau talkininkių ir jas užtarti prieš Vokietiją, kad patraukus savo pusėn.

Bet Vokietijos imperialistai nesirengė Anglijai nusileisti. Jie į savo pusę patraukė Austro-Vengriją, Turkiją ir Bulgariją. Europa pasidalino į du frontu, į du lageriu. Bereikėjo tik surasti priežastį, kuria pateisinti karo pradžią. Priežastį greitai susirado ir kivirčai, kilę del žaliavų ir rinkų, liko sprendžiami karu.

Mažųjų Valstybių Neutralumas

Einant imperialistiniam karui, mažosioms valstybėms yra labai sunku išlaikyti savo nesikišimą arba neutralumą, nes jos ekonominiai ir valdančiųjų politiniais siekiais yra tampriai surištos su didžiosiomis valstybėmis. Joms belieka proga tik pasirinkti: prie kurio bloko dėtis. Taip ir buvo. Greitai visos mažesnės valstybės buvo į karą įtrauktos ir karas buvo vedamas tol, kol Vokietijos kolonijos buvo užkariautos, kol Vokietijos imperialistai buvo sumušti.

Tas karas buvo stengiamasi pateisinti įvairiomis idealistinėmis frazėmis, bei bandoma prie jo prisegti demokratijos tikslus. Bet nežiūrint, kokia galinga ir organizuota propaganda buvo vedama, vis vien ji negalėjo atsilaikyti prieš gyvenimo faktus. Imperialistiniai siekiai, del kurių kilo pats karas, iškilo aikštėn. Milijonai žmonių gyvybių ir nesuskaitomi turtai žuvo karo ugnyje. To nebuvo galima pateisinti ir apvilkti demokratijos skraiste, bei "amžinos taikos" siekiais. Nes žmonės matė, kad tiems siekiams įgyvendinti nereikia tarp valstybių karo, bet reikia prašalinti kapitalistinę ūkio sistemą, kurios nei vienos kariaujančios šalies kapitalistai nesirengė keisti.

Greitai sukilo Rusijos liaudis. Laimėję prieš savo imperialistus revoliuciją, sudaužė kapitalistinio ūkio sistemą ir pradėjo steigti socialistinę ūkio sistemą, kaip moksliškai ir teisingai buvo Karolio Markso nurodyta. Sovietams laimėjus Rusijoje, visa rusų caro imperija sugriuvo ir iškrito iš kapitalistinės sistemos orbitos.

Tą karą prieš Vokietijos imperializmą laimėjo Francija ir Anglija, bei Jungtinės Valstijos, kurios daugiausiai iš jo pasipelnė. Bet karas atnešė nuostolių ir sukrėtimo ir laimėjusiose karą šalyse. Jų ūkis buvo sugriautas, pramonė pajrusi. Žmonės pasipiktinę karo baisenybėmis smarkiai kritikavo valdžią, grūmojo revoliucija ir kapitalizmo nuvertimu. Atsidūrę tokioje padėtyje, kapitalistai irgi turėjo žengti žingsnį atgal, duoti daugiau pažadėjimų žmonėms, kad jie radikališkai pertvarkys savo kapitalistinę ūkio sistemą, kad jie duos žmonėms daugiau teisių dalyvauti valdžioje ir tvarkyme šalies reikalų. Tas jiems pavyko. Vokietijoje, Anglijoje, Francijoje, Italijoje ir kitur pavyko darbininkiškomis frazėmis suvedžioti darbininkus ir juos apgauti. Revoliucijai kelias liko laikinai užkirstas.

Tą atsiekę kapitalistai lopėsi savo žaizdas. Ieškojo tarpusavyje susitarimo, kad bendrai galėtų ekonominėmis represijomis atakuoti besivystančią naują socialistinę ūkio sistemą Sovietų Sąjungoje. Kad savo reikaluose geriau galėtų susitaikyti ir susitarti, įsteigė Tautų Sąjungą, kurios pareiga buvo daboti, kad daugiau tokių smarkių susikirtimų neįvyktų.

Žmonės, kurie gerai pažino kapitalistinio ūkio sistemą ir jos nenormalumus, tuojau nurodė, kad toji Tautų Sąjunga neišgelbės pasaulio nuo kito pasaulinio imperialistinio karo, jeigu pati kapitalistinė ūkio sistema nebus pakeista moksline ir teisinga socialistine sistema.

(Bus daugiau).

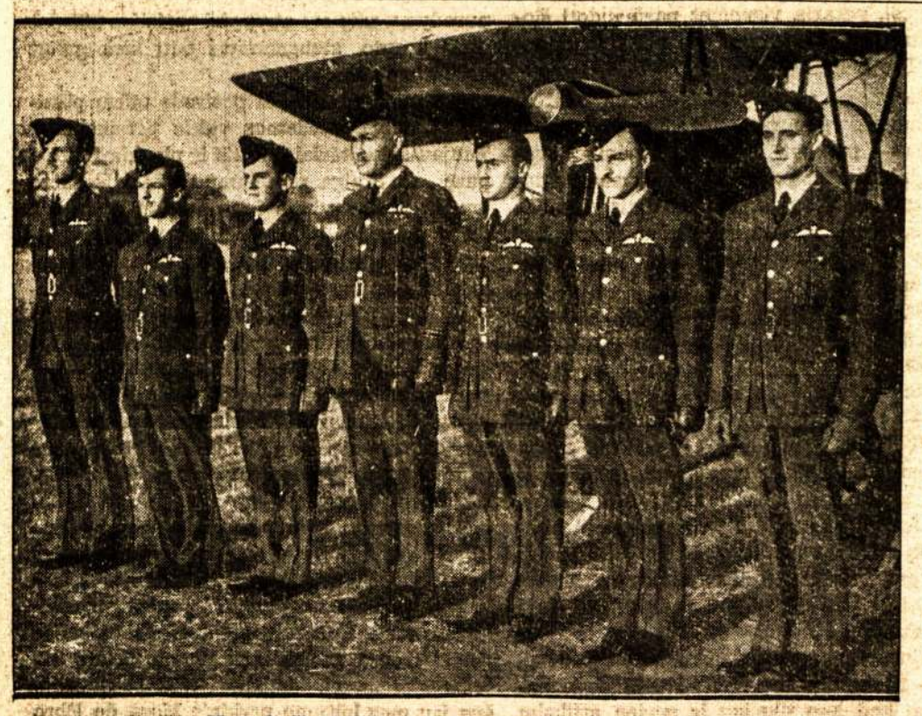

Kanadiečiai lakūnai, baigę skraidymo mokyklą.

Be Kovos Mažiau Laimi

MONTREAL. — Kiek anksčiau rašiau, kad kriaučiai pareikalavo 20% pakelti atlyginimą už darbą, nes viskas yra pabrangę daugiau, negu 20%.

Tą reikalavimą unijos šapų bosams įteikė unijos viršininkai. Neužilgo tuo reikalu buvo sušaukta konferencija, kurioje dalyvavo bosai ir unijos atstovai. Neatlaikydami organizuotų darbininkų reikalavimo stiprumo, bosai sutiko dalinai unijos reikalavimą patenkinti pastatydami sąlygą, kad tokį algų pakėlimą padarytų ir neunijinės šapos, bei katalikų sindikato unijos valdančiose šapose. Klausimas atsidūrė į labai keblią padėtį, nes unija juk negali priversti kitas šapas, kad jos pakeltų savo darbininkams algas, o unijines šapas vienas priversti atlyginimą pakelti be stiprios kovos neįmanoma.

Bet nežiūrint tų visų painiavų, spaudimas buvo daromas. Tą žinojo ir kitų, neunijinių šapų bosai ir nujautė, kad nepatenkinimas unijistų reikalavimo gali juos pastatyti į dar keblesnę padėtį ir supykinti darbininkus, kurie susiorganizavę daugiau galės laimėti. Todel vieni bosai tuojau padarė tarpusavyj pasitarimą. Paskui vėl įvyko bendra konferencija ir bosai sutiko pakelti darbininkams atlyginimą 10%. Ir taip unijos pastangomis liko išreikalautas atlyginimo pakėlimas del 8 tūkstančių siuvyklų darbininkų. Geriau pasakius, A. C. W. of A. unija ne tik išreikalavo del savo 4 tūkstančių narių algų pakėlimą, bet ir del neorganizuotų darbininkų, arba organizuotų į kunigų vadovaujamas unijas.

Jeigu ne unija, tai tie visi tūkstančiai siuvyklų darbininkų, turėtų ir toliau dirbti už tą pat mažą ir nepakeltą atlyginimą, kurį gavo lig šiol. Bet jei visi darbininkai būtų organizuoti, lengvai galima suprasti, kokius reikalavimus būtų galima pravesti gyveniman ir kaip darbininkai galėtų savo išnaudojimą prašalinti.

Dabar, kodel unija turėjo nusileisti iki 10%? Kovoti už 20% visoj provincijoj buvo neįmanoma, nes katalikų sindikato unija jokių reikalavimų nestatė, o iš visai neorganizuotų darbininkų nebuvo ko tikėtis. O vienai unijai kovoti vien tik mieste prieš unijų bosus būtų gal buvę ir klaidinga, nes jei tik unijos šapos būtų like priversti pakelti atlyginimą, tai tų šapų bosai būtų darbą siuntę į neunijines šapas arba į provinciją, kur beveik visai už dyką darbas dirbamas, arba darbą į neunijines šapas. Todel miesto darbininkai — kriaučiai daugumoje būtų likę be darbo, nes prie šios valdžios unija neturi tiek jėgos, kad bosus galėtų visais atžvilgiais suvaldyti.

Todel unija tą visą numatydama ir sutiko su pusės reikalavimų laimėjimu, nes jai rūpi tik darbininkų gerovė. Šis algų pakėlimas įeis galion nuo 4 d. gruodžio mėn. šių metų.

Jeigu klebonai, kurie vadovauja katalikų sindikatui, būtų nors vieną stipresnį žodį pareikę už atlyginimo pakėlimą, be abejonės, būtų susidarusios geresnės sąlygos didesniems reikalavimams laimėti. Bet tuo tarpu, kaip ir visada, klebonai tylėjo ir jokių reikalavimų nestatė, nes jų ir tikslas yra kad kuo geriau pasitarnauti didiesiems kapitalistams, o ne darbininkams, kuriuos jie sakosi atstovauja.

Šis unijos laimėjimas aiškiai kiekvienam rodo, kaip unija pasitarnauja darbininkų reikalams ir todel kiekvienas lietuvis ir lietuvė lai nelieka nuošaliai nuo organizacijų, o lai stoja visi į jas ir veikia, nes tas veikimas neša darbininkams didesnius uždarbius ir geresnes gyvenimo sąlygas suteikia.

Dzūkas

Kas Naujo Toronte

Sūnų ir Dukterų Draugijos Susirinkimas

Kada buvo atidarytas susirinkimas, atrodė nelabai koks vaizdas: iš apie 400 narių svetainėje buvo tik koks 50. Tas duoda suprasti, kad nariai nelabai kreipia domės į draugijos organazicinį ir kultūrinį veikimą, o žiūri į ją kaipo į kokią apdraudos kompaniją, kuriai sumoka tam tikrą mokestį ir laukia progos gauti iš jos. Nors vėliau susirinko daugiau, bet vistiek neganėtinai. Kiekvienam nariui netik reikia sekti draugijos visą veikimą, bet ir imti dalyvumą jos kultūriniame ir ekonominiame veikime.

Be kitų draugijos klausimų, buvo vėl plačiai apkalbėtas žemės pirkimo komisijos raportas. Iš atsibuvusio ekstra susirinkimo tuo klausimu galima buvo daryti išvadą, kad žemė buvo jau kaip ir užpirkta. Bet dabar iš komisijos raporto paaiškėjo, kad susidarė nekurių keblumų. Pirmiausia, tai buvo manoma, kad tas apeitas žemės sklypas bus galima paimti už apie $1,500, bet kaip pasirodė, tai neparduodą pigiau, kaip už $2,100. Manoma, kad kiek dar nuleis, bet nelabai ką. Kita, tai susisiekimas irgi netaip patogus, kaip buvo manyta. Į vieną pusę kainuotų apie 35 centus. Su susisiekimu būtų pusė bėdos, kadangi šiais moderniškais laikais Toronto lietuviai jau turi nemažai "arkliukų," su kuriais daugumas galėtų nuvykti, o be to ir trokais nepertoliausia važiuoti.

Del tų priežasčių žemės pirkimo komisiją įpareigavo, kad ji pasiteirautų, gal gautų kitur kur pigesnį žemės sklypą del pikniką, o jei negalės surasti, tai vesti tolimesnes derybas su jau apeitos žemės sklypo savininku. Nekurie žemės pirkimo komisijos nariai išsireiškė, kad surastas žemės šmotas nėra perbrangus ir už dabartinę kainą, tik ten reikia įdėti gerokai darbo ir, žinoma, biskutį kapitalo, tai galima padaryti "gerus kurortus" ir padaryti ją keleriopai brangesnį.

Iš pereitų kelių susirinkimų matėsi, kad ligonių skaičius buvo labai nupuolęs ir ėjo prie visai išnykimo, bet atšalus orui sergančiųjų skaičius vėl pradėjo kilti aukštyn, taip, kaip kiekvienais metais tas pasireiškia.

●

Sekmadienio Parengimas

Nors dieną atsibuvo Sūnų ir Dukterų Draugijos mėnesinis susirinkimas ir nelabai tikėtasi gausingo atsilankymo, bet kaip pasirodė, tai kaip buvo skelbta, kad parengimas prasidės pusė po septynių, jau tuo laiku buvo pilnutėlė svetainė žmonių ir vis dar rinkosi daugiau. Dažnai vaidintojams tekdavo laukti publikos, o šiuo kartu — publika laukė pradedant veikalą.

Apie "Varnalėšos" veikalo perstatymą nėra ko daug rašyti. Toronto menininkai taip, kaip ir visada, parodė savo nepaprastus sugabumus perstatydami veikalą. Tik reikia pabrėžti, kad veikalas ištisai buvo pilnas skanaus juoko, vaizduojantis senovinius lietuvių papročius, kaip piršliai prisilaikydami tuolaikinių papročių ir panaudodami savo sugabumus apvezdina mylinčiuosius vienas kitą, o nusigyvenusį bajorą, kuris norėjo prisipiršti prie jaunos ir turtingos ūkininkaitės, apgavo jį ir privertė vestis su to ūkininko senyva seseria.

Dar ką galima pastebėti tame veikale, tai nekurių artistų rodymą savotiškų sugabumų, kurie kartais ne visur pritinka ir nužemina veikalo vertę ir autoritetą. Tokie išsišokimai turėtų būt apkalbami menininkų susirinkimuose.

Kaip teko girdėti, minimą perstatymą mačiusi publika nuoširdžiai įvertino menininkų intensyves pastangas priruošimui veikalo ir organizacijų ekonominius reikalus, gausiai parėmė — suaukodami prie durų virš $13.00.

Kas ima dalyvumą lošimuose ar arčiau susirišę su jais, tie žino, kiek laiko ir energijos sunaudoja menininkai priruošimui veikalo ar koncerto. Menininkai savo pasišventimą neaukoja tik tam, kad perstatyti kokį veikalą, ar šiaip kokią dalį programos ir viskas su tuom pasibaigia. Ne! Jie savo darbu labai daug atlieka. Ne tik meno srityje jie daro džiuginantį progresą, bet kartu su tuom stiprina ir lietuvių kultūrinį progresyvį judėjimą. Ir kada draugai ir draugės daugiau įvertina jų pasiryžimą toje srityje, tuo jie dar su didesniu pasišventimu varo tą kilnų darbą pirmyn.

●

Draugė Z. Šiulytė Išvyko Į Sudburį

Draugė Z. Šiulytė, aktyvi Bangos Choro narė, kurios pastangomis pereitą žiemą gauta keletas gražių dainų iš Lietuvos ir per ją buvo sudainuota jaudinančių duetų, kvartetų ir sekstetų, paskutiniu laiku irgi vedusi susirašinėjimą su Lietuva gavimui naujų dainų, pereitą pirmadienį apleido Torontą ir išvyko į Sudburį — garsų nikelio kasyklų miestą.

Su jos išvykimu Bangos Choras nustojo nuoširdžios turinčios gerą balsą narės; draugės, o ypač draugai neteko linksmios ir draugiškos mergužėlės. Tad draugei linkėtina geriausių pasekmių naujoj vietoj.

●

Aušros Choro Mokytojas Laukės Bangos Choro Pamokose

Aušros Choro mokytojas F. Motejūnas, patėmijęs spaudoj, kad Bangos Choras mokinasi dainą "Mes grįšim ten . . .," atėjo ant pamokų pasiklausyti, kaip ji sudainuojama. F. Motejūnas taipgi stebėjo kaip eina mokinimasis ir kitų dainų. Jis esąs geros nuomonės Bangos Choro progresavimu.

●

Artėjant Liaudies Balso Didžiuliam Koncertui

Kadangi su pirma diena gruodžio prasidės Liaudies Balso vajus, tai Liaudies Balso administracija su vietiniais vajininkais jau dabar pradėjo ruoštis prie nepaprasto Liaudies Balso naudai koncerto. Numatoma paimti erdvi svetainė, kad būtų patogiau publikai grožėtis įdomia programa ir rengėjams perstatyti. Programa taipgi jau pradėta rūpintis, kad ji būtų įvairi, įdomi ir turininga.

Apie datą ir programos sudėtį bus pranešta vėliau. Tik tiek reikia pasakyti, kad tas didžiulis koncertas manomas rengti pradžioje gruodžio.

●

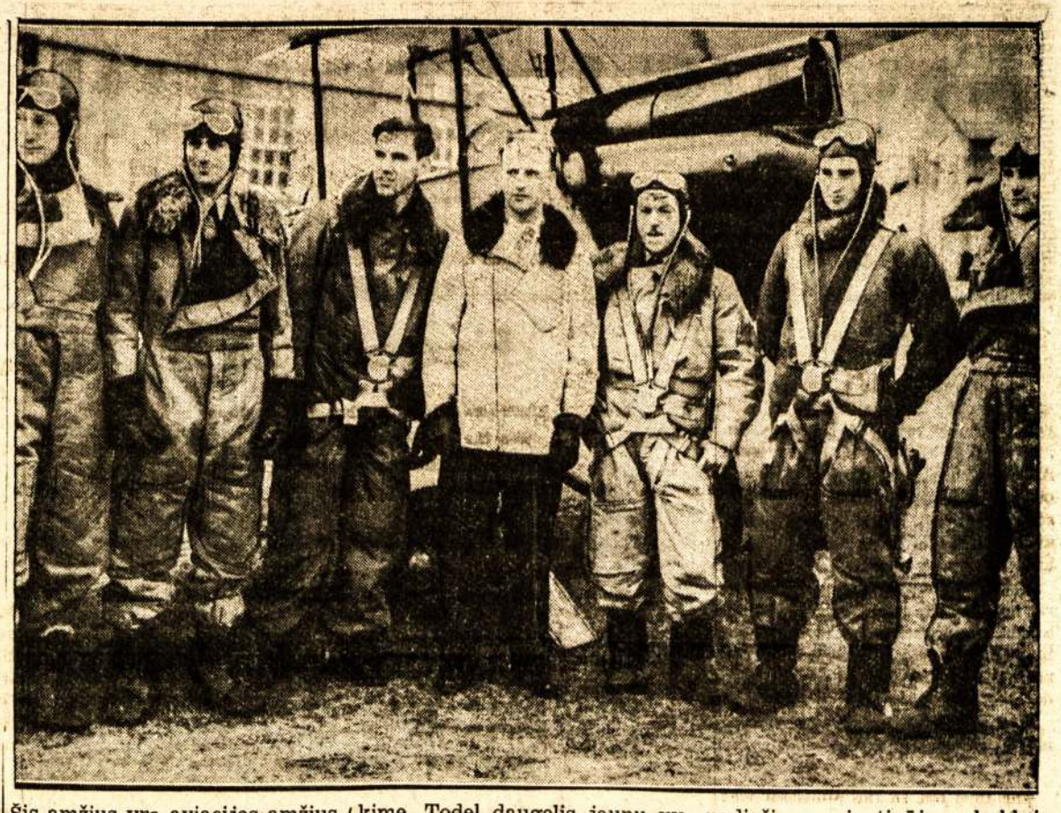

Šis amžius yra aviacijos amžius. Aviacija lošia didelę rolę ne tik kare, o ir komercijoj ir susisiekime. Todel daugelis jaunų vyrų stengiasi tapti lakūnais. Šiame paveiksle matote jaunus kanadiečius, privatinėj mokykloj besimokinančius lakūnų profesijos. Viduryje stovi jų mokytojas.

LLD Susirinkimas

Paskutiniai keli LLD susirinkimai atsilankymo atžvilgiu darė gerą progresą. Matytis todel, kad susirinkimuose buvo prolekcijos ir diskusijos, kuriose buvo išsiaiškinami įvairūs dabartiniai pasauliniai įvykiai.

Ateinantį sekmadienį, 2 val. po pietų, 6 Denison, taipgi įvyks LLD 162 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame be kitų organizacinių reikalų, manoma, bus paskaita ir diskusijos. Todel patartina atsilankyti ne tik aldiečiams, bet ir visiems kitiems, kurie tik interesuojasi organizaciniu veikimu ir dabartiniais pasauliniais įvykiais, kur diskusijose galės išsiaiškinti nesuprantamus klausimus.

Koresp.

Prisiminus Jaunimo Choro Pirmąsias Dienas

MONTREAL. — Nesenai įvyko Jaunimo choro suruoštas šiame sezone pirmas koncertas. Apie tai kaip koncertas praėjo, kas kam patiko, kas del ko juokėsi, gal parašys kiti. Aš noriu čia porą dalykų paliesti ir savo nuomonę pareikšti del paties choro.

Man bežiūrint į gražiai susirikiavusį ir didelį choristų būrį ant scenos, prisiminė choro pirmosios dienos. Kada choras buvo pradėtas ir išrinktas jam "Jaunimo" vardas, daugelis šypsojosi, kad tas vardas chorui netinka, kad jame jaunimo nesą ir jo niekad chore nebūsią, kad chorą sudaro visi "seniai" ir jis į trumpą laiką dar labiau pasens. Bet šiandien, žiūrint į chorą matosi, kaip klydo tie, kurie panašiai galvojo. Šiandie choras pilnas jaunimo, gyvo, linksmaus ir gražaus jaunimo. Jis yra tikruoju Jaunimo choru. Bet ir ne vien jaunimo. Senieji choro veteranai irgi tęsia savo kilnų darbą, triusiasi ir veikia, kad choras dar labiau augtų ir stiprėtų; mokinasi, lavinasi sykiu su jaunimu. Už tą darbą jie užsitarnauja didelės pagarbos iš kiekvieno kultūringo žmogaus.

Prisiminus tų kelių metų laikotarpį, kuris jau prabėgo, matosi kaip choras sparčiai auga ir tobulėja. Del savo sudainuojamų dainų, Jaunimo choras yra mylimiausias visų Montrealo lietuvių. Kiekvienas girdėdamas chorą dainuojant džiaugiasi ir gėrisi, kad lietuviška širdį žavinti daina nesustingo lietuvio lūpose, išeivijoje, bet linksmai, drąsiai ir puikiai skamba . . .

Koks smagumas tėvams žiūrint į savo sūnus bei dukteris, kurie taip gražiai išsilavinę, pasipuošę ir energingai dainuodami džiugina kiekvieno dainą girdinčio žmogaus širdį. Koks tikras ir užsipelnytas tėvų pasididžiavimas savo vaikais! Jaunimo choro vadovybėje, kilniu ir garbingu keliu žengia kiekvienas jos narys, kiekvienas choristas ir choristė.

O choras meno srityje yra labai aukštai pakilęs. Man rodos, kad Jaunimo choras gali drąsiai stoti ant kiekvienos scenos, nežiūrint kokiai didelei audencijai dainuoti. Jis gali drąsiai lenktyniuotis ir lygintis ne tik su kitais Kanados lietuvių chorais, bet ir su visais Jungtinių Valstijų lietuvių chorais. Todel aš patarčiau Jaunimo chorui pamaršuoti ir į kitas kolonijas. Tiesa, Kadanoje lietuvių kolonijos labai toli viena nuo kitos, ne taip lengva visiems choristams prie tokių didelių kelionių prisitaikyti ir daug pinigų kainuotų, bet tas kliūtis, man rodos, būtų galima įveikti. O aplankyti kitas lietuvių kolonijas būtų dviguba nauda. Viena, kad choristai turėtų progos aplankyti kitas vietas, kitus miestus, daugiau pamatyti, daugiau pažinti; o antra, savo koncertais pasitarnautų lietuvių progresyviam judėjimui.

Antra, dar patarčiau Jaunimo chorui sutraukti krūvon geriausias menininkų jėgas ir gauti lietuvių radio valandą. Būtų gražus dalykas, kad mūsų Jaunimo choras pradėtų koncertuoti per radio. Man rodos, kad tas padaryti galima, tik reiktų tam darbui atsidėti.

Vienu žodžiu, Jaunimo choras tvirtais žingsniais žengia pirmyn ir aš jam linkiu sekmingai tą kilnų darbą tęsti toliau.

J. Karvelis

TURKŲ SPAUDA NORI KIVIRČŲ TARP SOVIETŲ IR VOKIEČIŲ

BERLYN. — Vokietijos valdžia aštriai užprotestavo Turkijai, kad Turkų laikraščiai, ypač "Tan" stengiasi sudrumst santykius tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos.

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947
Advokatas
J. M. Rosenfeldas
Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Tel.: HA. 8477
Dr. J. O. Villeneuve
Venerinių Ligų Specialistas
Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.
Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.
1107 St. Denis St., Montreal
Netoli Dorchester St.

Tel. LA. 1894
J. SKINKIS
Lietuvis Siuvėjas
Siuvame sulyg mieros iš geriausių medžiagų vyriškus ir moteriškus drabužius.
Darbą atliekame greitai, gerai ir pigiai
2006 BLEURY ST. (Kampas Ontario St.) MONTREAL

Tel.: LA. 4441
Daktaras H. Rosenfeld'as
Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 val. po piet, 7—8 val. vak. ir sulyg susitarimo
4539 Park Ave. Montreal, Que.

Tel.: DO. 1000
DO. 2500
Valandos: 4 — 5 po piet ir sulig susitarimo
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X-Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.
201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTERAL, QUE.

MONTREALO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI KREIPKITE DOMĖS Į DRABUŽIŲ VALYMO IR DAŽYMO LIETUVIŲ ĮSTAIGĄ
VICTORIA
Cleaners & Dyers
Darbą atliekame sąžiningai, greitai ir garantuotai. Paimame iš namų ir pristatome atgal. Lietuviams duodame nuolaidą.
Saukite savininkus telefonu:
WEllington 4277
A. Majauskas — G. Kriaučiliūnas — J. Matulaitis
2830 Allard St. --oOo-- Montreal, Que.

Anglijos lakūnai, kurie bombardavo Kielo kanalą tuoj po to, kai buvo paskelbtas karas Vokietijai. Sakoma, kad jų bombos pataikė į vokiečių laivą Gneisenau ir perskėlė pusiau. Vokiečiai, žinoma, užginčyja, kad Gneisenau buvo sudraskytas.

ENGLISH SECTION

Published Every Friday

Addressing all correspondence for the English Section mark **"English Section"**

The Chorus' So-so's

Having read in the "Liaudies Balsas," that the Bangos Chorus did well with the new song "Mes Grįšim Ten . . ." Mr. F. Motejunas, conductor of Aušros Choras paid us a visit during our last rehearsal in order to hear and see for himself. What ideas he took away with him from that visit are known only to himself.

It is noteworthy that Aušros Choras was learning that song for quite a while and then gave it up as an impossibility. We started it then and now they're at it again, it may develop into a contest yet.

Sorry, I don't know who derived more pleasure from that visit.

‡ — ‡

The turn out to the rehearsal was wonderful, only I wonder what has happened to some of our sopranos, come, come all of you we're getting ready for big doings.

‡ — ‡

Men, don't forget, you're to come to a special rehearsal for you only, on this coming Thursday, 8 p. m.

‡ — ‡

So, so and so, you know that new alto, I haven't been fortunate enough of getting her name, is really good, if you doubt my word, come up and hear for yourself and then perhaps you will also make up your mind to join us in our big doings.

Chorister

EDITOR'S NOTES

Har-r-rumph! Thanks for the congrats and sentiments expressed under the heading "Romance." My comment upon the "little one, who is still in the planning stage," is **WAIT.**

* * * * *

Been having a sort of private "tug-of-war" with the Rambling Reporter on the fighting merits of the Ottawa Rough Riders, myself being an Ottawan, I of course stuck up for my home-towners and it looks as if Rambling Reporters arguments are stuck now. Ottawa for 1939 Champions. What say, R. Rep.?

By the way, our Rambling Reporter went to visit Emily Jasutis, that young lady is recovering from an appendicitis operation, and believe it or not, he almost fainted in fact I believe he fell right across her hospital bed. Could it have been a weak heart or strong reasoning that caused it? Take it any way you like!

* * * * *

Our Montreal correspondents, what has happened to you? It seems as if Montreal went and laid itself to sleep or has been wiped off the face of the map, but the Germans haven't been over here yet.

As much as I hate to, but I am forced to bring to your minds the boast and challenge to Toronto Liths, that you'd write into the English Section more often than the Torontonians.

Montreal. The biggest Lithuanian colony in Canada, so surely there must be some youth who can write in something of the doings and for a fact, we know that there are very good pen artists there. Now, see that you do something about it! Please.

* * * * *

We have as you can see in this issue the work of another up and coming poetess, but this time she is a Torontonian, and there's no need to tell you, for you can judge for yourself how good she is. Keep it up Bernice.

* * * * *

The annual "Liaudies Balsas" concert in Toronto will be held on Dec. 10th. And as we owe something to "Liaudies Balsas" for the English Section (taking for granted of course that you like it), how about contributing something in the way of entertainment for the concert program on your own, there is yet time to get ready. Let's go!

Freedom

You're sweet, my mother, but don't you see
I'm the wandering the seeking kind?
The settled life is not yet for me,
I want no ties that bind.

There's a zest to trials untried and new
That lead 'cross land and plain.
And wind to mountains like smoky blue
Just drifting without hope of gain.

Farewell, my mother, I must go
And seek my future; forth I must.
I'll try my luck in Mexico
I'll take what I can from the old earth's crust.

The time passed by and sore at heart
I homeward made my way.
Resolved to make another start
Pattern life another way.

Mother stood at the cottage door,
A tear was in her eye.
Why had I wandered this old world o'er,
Who was I to make her cry?

I took her in a fond embrace
And held her to my heart:
"Mother, my own, I have returned
And never more we'll part.

I know at last that life's not free
'Though I've travelled many a mile,
I know how sore a heart can be
Longing for things worth while."

Toronto, Ont. **Bernice (Younge) Yauga**

GENERAL NOTES

Emily Jasutis has returned from the hospital and is now convalescing at her home at 83 Euclid Ave. It shall be at least another two weeks before Emily will have recovered from her operation, sufficiently enough, to be able to walk around.

The youth committee of the Bangos Chorus has atempted in a small way to show its sympathy and friedship by taking up a collection at choir rehearsal and purchasing a gift of good will for Emily. Bernice Yauga and Lucy Balicias conveyed the choir's best wishes to Emily who is one of our young choir members and talented musician.

* * * * *

No sooner said than done, Victor Radzevicius, who made his "debut" at the masquerade dance as a performer, has been launched on the sea of drama and has made the beginning of an exciting stage career for this season. Last Sunday we saw Victor give us a sample of his dramatic ability which is indeed commendabble.

Reviewer

HINTS

Gosh! Where have all the adventure stories in the English Section gone to? First there was one on fishing and then some hints about swimming, but now we never hear about any.

Wouldn't some of you girls and boys like to live in a forest where eagles attack you? My it must be thrilling! Just in case you don't know what this is all about you can get all the information you want from our Rambling Reporter, who has had many such experiences.

‡ — ‡

The Toronto Lith girls do not need to copy designing from Adrian or Lelong to look smart. They all have their own ideas of what looks nice and if you really want to see a good fashion parade just come down to 6 Denison on Tuesday nights, when choir practice is being held.

L

FRENCH!

Hilda's French vocabulary goes into action during choir rehearsals. N'est-ce-pas?

Tiger, tiger burning bright,
Where was Lucy Saturday night?
Whos immortal hand or eye
Ever did see Lucy fly?

In what distant street or place
Burnt the fires of her embrace?
And when the sun began to rise
Time to flee she did realize. (?)

Old Man D.

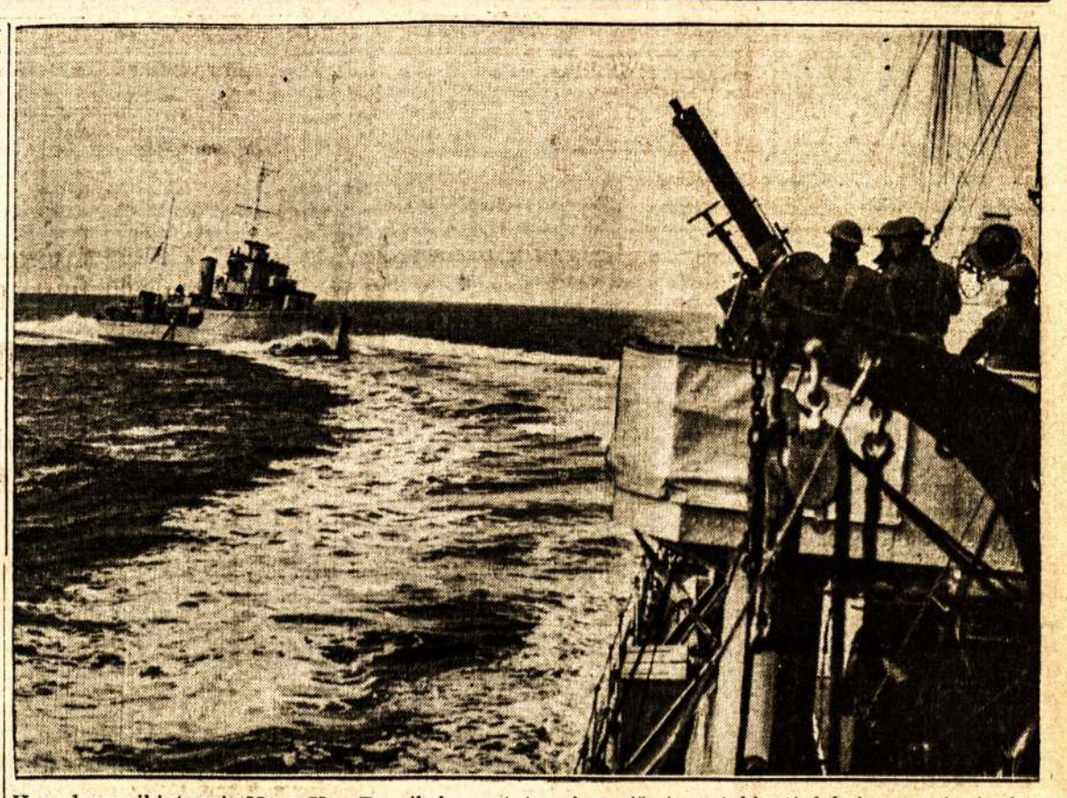

Naikintuvas iš tolo žiūrint. Taipgi naikintuvo kanuolė, kuri matoma dešinėj. Tokie tai laivai gaudo nazių submarinus. Kiek jų nuskandino, sunku pasakyti, nes negalima patikrinti, ar submarinui pataikoma, ar jis nubėga pasislėpęs po vandeniu. Bet manoma, kad daug jų žūsta.

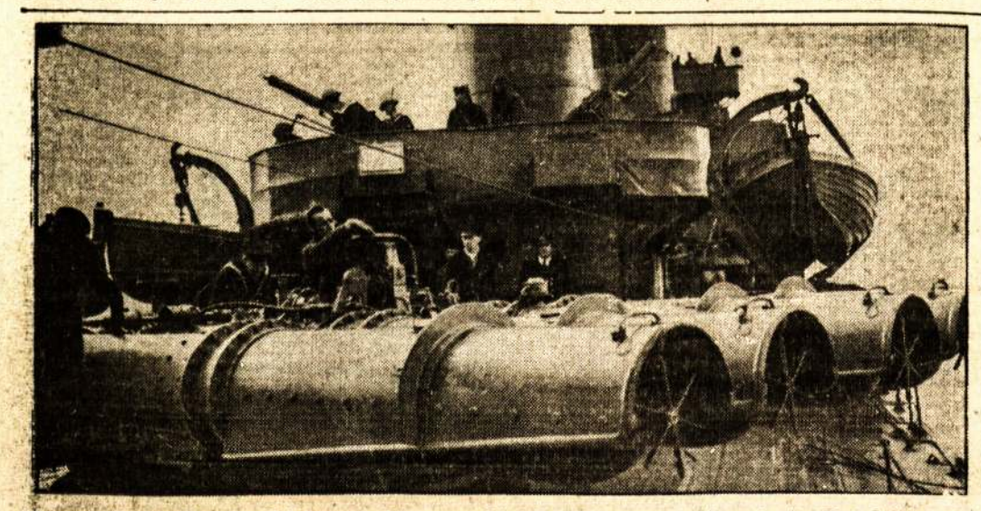

Vienas iš Anglijos naikintuvų, ant kurio gatavai prirengti torpėdų vamzdžiai. Naikintuvai yra svarbūs ginklai kovoje su submarinais. Bet dažnai ir jie būna nuskandinami.

Kanados naikintuvai, Nors Kanados laivynas mažutis, tačiau pasirengęs ginti Kanados žemę. Paveiksle matote vieną iš jos naikintuvų plaukiant į uostą. Kito matomas tik šonas. Jie apginkluoti labai prastai, jų kanuolės tik 4.7 col. kalibro, bet jie patys labai gerai braniruoti.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Svarbus Susirinkimas

Sekmadienį, lapkričio 26 d., 2 val. po pietų, įvyks LLD 162 kuopos narių susirinkimas.

Prašome visus narius ir simpatikus susirinkime dalyvauti, nes yra daug svarbių dalykų aptarti.

Susirinkimas įvyks, kaip visada, 6 Denison Ave.

Valdyba

Montreal, Que.

Domės Visiems Montrealiečiams

D. L. K. Vyt. Klubo Dramos sekcija ruošia puikų parengimą, kuriame suvaidins 5 veiksmų drmą

"Žmogžudžiai"

Parengimas įvyks lapkričio (November) 26 d., 4 val. po pietų, Klubo salėje, 2161 St. Catherine St. East.

Visiems yra gerai žinoma, kad Klubo menininkai turi geriausias jėgas ir vadovybę, todel ir šį veikalą loš geri ir gabūs menininkai, kurie puikiai ir ryškiai perstatys kas veikale norima parodyti.

Todel visi Montrealo lietuviaivės nepraleiskite progos pamatyti šį puikų ir įdomų veikalą, ir dalyvaukite kuo skaitlingiausiai.

Įžanga su drapanų padėjimu tik 25 cnt.

An. Čelkis
Dramos Sekt. Sekret.

Fruktų Balius

Dar pirmą kartą šiame sezone Montrealo abiejų distriktų progresyvės moterys ruošia **Fruktų Balių,** ateinantį šeštadienį, t. y. 25 d. šio mėn.

Tai vienas iš smagiausių ir įdomiausių balių bus šiame sezone, nes atsilankiusieji jausis kaip **"rojaus sode,"** įvairiais vaisiais išpuoštoj salėj, kur ne tik turės progos tuo "sodu" pasigerėti, bet ir pasiskainioti jo vaisių ir jais pasivaišinti.

Taigi visi šios kolonijos ir apylinkės lietuviai malonėkite nepraleisti šios progos, kuri pas mus labai retai pasitaiko.

Šis smagus pažmonys yra ruošiamas posančaliečių salėj — 01234 Charlevoix St., 8 val. vak.

Winnipeg, Man.

Bankietas ir Šokiai

S.D.K.L.S.P.D. Winipego 7-tos kuopos Bankietas įvyks šeštadienį, **lapkričio (November) 25 d.,** 8 val. vakare, Lietuvių Klube, 240 Manitoba Ave.

Iš parengimo pajamos skiriamos apmokėjimui draugijos daktaro, todel malonėkite visi nariai atsilankyti. Labai prašome atsilankyti visus draugijos simpatikus ir svečius.

Komitetas

Mirė Vienas iš Talentingiausių Sovietų Kino Artistų B. Ščiukinas

Sovietų kinematografija nesenai gavo pakelti sunkų smūgį: mirė pagarsėjęs sovietų kino artistas **Borisas Ščiukinas.**

Jis priklauso Vachtangovo teatro studijos auklėtiniams ir toje pasaulinio garso studijoje jis buvo vienas rinktinių. Jam dabar tebuvo apie 45 m. amžiaus.

Jis dirbo Maskvos filmų gamykloje "Mosfilm," kuri laikoma centrine SSSR filmų gamykla. 1926 m. jis buvo pripažintas SSSR liaudies artistu. Jau pats faktas, kad "Mosfilm" savo laiku rengdamas SSSR dvidešimtmečio sukakties proga garsiąją filmą "Leninas 1918 m." Lenino rolę pavedė Ščiukinui, pakankamai kalba apie tai. Ščiukinas šią rolę suvaidino nepaprastai meistriškai.

Paskum Ščiukinas dar suvaidino Lenino rolę kitoje panašioje filmoje "Leninas spalio mėn."

B. Ščiukinas palaidotas SSSR vyriausybės lėšomis. Jo karstas buvo išstatytas publikai lankyti vienoje Maskvos teatrų scenonoje. Jo laidotuvėse sovietų vyriausybės vardu atsisveikino Sovnarkomo p-ko pavaduotojas Višinskis.

Ką "Valgo" Ryklys

Ryklys yra vienas iš pavojingiausių jūros gyvūnų. Žmogui įkritus jūron, kur randasi ryklių, jokio išsigelbėjimo nėra, jeigu tik ryklys jį pamato. Tai milžiniškai didelė žuvis, kuri del savo plėšrumo ir vadinama rykliu arba žmonių rijiku, nes ji labai puola ant žmogaus ir jį užuodžia iš tolo.

Nesenai prie Honolulų salų žvėjai pagavo vieną didžiulį ryklį ir perskrodę jo vidurius atrado visokių daiktų, kuriuos ta baisioji žuvis yra surijusi. To ryklio viduriuose rasta:

Vienas inkaras, 10 svarų sunkumo;
Vehas inkaras, 50 svarų sunkumo;
10 svarų visokių gelžgalių;
Dvi arklio patkavos;
Du muilo baksai;
Viena lopeta;
Rankinis laikrodėlis;
Mulo viena paskutinė koja;
Riešutams laužyti spaustukai;
Trys saujos brensinių guzikų;
Vienas mažas čemodanas;
Vienas kariškas diržas;
Du maudymosi kostiumai.

Na, ir visa tai turėdamas ryklys savo viduriuose vis dar jautėsi alkanas ir būtų prarijęs pirmą jam pasitaikiusį žmogų ar kokį kitą gyvį.

Tai bent apetitas!

SKAITYKIT ir PLATINK LIAUDIES BALSĄ!

Gruodžio 2 d., 7.30 v. vak.
404 BATHURST ST.
Viršutinėj Salėj
S.L.A. 236 KUOPA
Stato scenoje įdomų veikalą
"Žentai iš Amerikos"
Veikalą vaidins DETROITO "Dailės" choro nariai.
Po vaidinimų šokiai.
Gera oskestra.
Prašome visus. Nesivėluodami sutaupysite daugiau laiko šokiams. Atvykę nesigailėsite.
Už viską tik 25 centai.
Parengimo Komisija

GAMTA JUS IŠGYDYS!

ŽOLIŲ ARBATA sudaryta iš įvairių žydinčių žolių, žievių, šaknų, žiedų ir lapų yra geriausia ir pasekmingiausia nuo daugelio vidurinių ligų kaip tai nuo skilvio nemalimo, išputimo, diegulių, gazų, galvos svaigimo, riemenio, stokos apetito; geriausia vidurių valytoja.

Pirkdami žolių arbatą, žiūrėk, kad but vardas: FLORAL HERB, tai visada gausi gerą gyduolę. Vienas pakelis 50 c.; du už 80 c.; 3 už $1.00. Rašykite.

FLORAL HERB COMPANY
Dept. — B.
Box 74, COVINGTON, IND.
Nurodymai bus pridėti.

Phone MIdway 5505 Res. RAndolph 1398
DR. A. H. GOLDEN
DENTAL SURGEON
(Dantų Gydytojas)
Visiems lietuviams pranešu, kad savo ofisą perkėliau nuo
160 Palmerston Ave. ant
345 BLOOR ST. W.
(Kampas Huron)
TORONTO, ONT.
Priimu nuo 9.30 val. ryto iki 8.30 val. vakaro

SŪNŲ ir DUKTERŲ DRAUGIJA su LLD 162 KUOPA
Svetainės palaikymui rengia smagius
Lietuviškus Šokius
Šeštadienį, Lapkričio (November) 25 d.
6 DENISON AVE.
Lietuviškiems ir "moderniškiems" šokiams grieš **A. Morkio** vadovaujamas orkestras.
Merginos ir moterys iki 8.45 val. bus įleidžiamos veltui.
Kviečiami Toronto ir apylinkės lietuviai atsilankyti.
Pradžia 8 val. vak. Įžanga su drabužių padėjimu 20 c.

Tel. WA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby.
Laidotuvės net $55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
183 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla